

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za šport*

DIPLOMSKO DELO

MARKO ROŠKAR

Ljubljana, 2015

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Kineziologija

ANALIZA RAZLOGOV ZA VKLJUČEVANJE OTROK V NOGOMET V PODRAVJU

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA:
prof. dr. Mateja Videmšek
SOMENTOR:
asist. dr. Marko Pocrnjič
RECENZENT:
izr. prof. dr. Frane Erčulj

AVTOR DELA:
Marko Roškar

Ljubljana, 2015

ZAHVALA

Rad bi se zahvalil mentorici dr. Mateji Videmšek in somentorju dr. Marku Pocrnjiču za prijaznost in pomoč s svojimi napotki ter izkušnjami. Zahvaljujem se tudi recenzentu dr. Franu Erčulju.

Zavalil bi se vsem profesorjem na Fakulteti za šport, ki so mi podali svoje znanje in približali pravo poslanstvo uslužbencev v športu.

Zahvala gre tudi mojim staršem, saj brez njihove pomoči ne bi imel priložnosti uresničiti svojih ciljev in sanj. Posebna zahvala gre moji puncu Inu, ki me je skozi vsa leta močno spodbujala pri študiju in mi pomagala sprejemati prave odločitve.

Ključne besede: 5-8 letni otroci, nogomet, starši, ambicije

ANALIZA RAZLOGOV ZA VKLJUČEVANJE OTROK V NOGOMET V PODRAVJU

Avtor: Marko Roškar

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2015

Število strani:	55	Število prilog:	1	Število slik:	12
Število tabel:	14	Število virov:	17		

IZVLEČEK

Namen diplomskega dela je bil ugotoviti glavne razloge, zaradi katerih se starši odločijo za vpis svojega otroka v nogomet v Podravju. Zanimalo nas je, koliko svojega časa starši vložijo v interesno dejavnost nogomet svojega otroka, koliko finančnih sredstev mesečno za to porabijo in kakšno željo imajo, da otrok postane vrhunski športnik. Poleg tega nas je zanimalo tudi: kdo je pobudnik za izbiro vadbe nogometa, aktivnost otroka v prostem času poleg nogometa, različni cilji, ki jih imajo starši za svojega otroka pri vadbi.

Pri raziskovalnem delu smo si za pridobivanje potrebnih podatkov pomagali z uporabo spletnega anketnega vprašalnika. Vzorec je zajemal 17 nogometnih klubov v področju Podravja, kateri imajo selekcijo najmlajše starostne skupine 5-8 let.

Podatki so bili obdelani s pomočjo statističnega programa SPSS (statistical Package for the social Sciences). Izračunane so bile frekvence. Za preverjanje hipotez je bila uporabljena analiza variance (Anova), pri kateri smo stopnjo verjetnosti ugotavljali na ravni petodstotnega tveganja.

Ugotovili smo, da največ staršev porabi 30-60 min (48 %) dnevno za interesno dejavnost nogomet svojega otroka in za to dejavnost namenijo v največ primerih do 30 € mesečno (37 %). Starši, ko smo jih povprašali glede njihove želje, da otrok postane vrhunski športnik, so na petstopenjski Likartovi lestvici največkrat označili stopnjo 3 (25 %), skupno povprečje pa je znašalo 2,93. Starši so najbolj zadovoljni z otrokovim napredkom v gibalnih sposobnostih, otrokovim druženjem s sovadečimi ter zadovoljstvom otroka z vadbo. Glavni cilj staršev je,

da se otrok nauči prilagajanja in poslušanja (povprečje 4,64), najmanj pomemben pa, da zmaga (povprečje 3,25).

Ko smo analizirali rezultate, smo prišli do ugotovitve, da imajo starši, ki vložijo več svojega časa v interesno dejavnost nogomet svojega otroka, večjo željo, da otrok postane vrhunski športnik. Prav tako imajo starši, ki vložijo več finančnih sredstev za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, večjo željo, da otrok postane vrhunski športnik. Količino finančnih vložkov in časa staršev za interesno dejavnost otroka, smo povezali tudi s cilji, ki jih imajo starši pri vadbi nogometa in predpostavili, da se bodo tistim, ki vložijo več, zdeli le-ti bolj pomembni. Pri teh predpostavkah nismo opazili nobenih statistično pomembnih razlik. Do enakih ugotovitev smo prišli, ko smo povezali posamezen cilj staršev »da zmaga« pri vadbi nogometa s finančnimi sredstvi in časom, ki ga namenijo za interesno dejavnost nogomet svojega otroka.

Key words: five to eight years children, soccer, parents, ambitions

ANALYSIS OF THE GROUNDS FOR ENROLLING CHILDREN IN FOOTBALL IN PODRAVJE

Author: Marko Roškar

University of Ljubljana, Faculty of sport, 2015

Number of pages:	55	Number of appendices:	1	Number of pictures:	12
Number of tables:	14	Number of sources:	17		

ABSTRACT

The purpose of the thesis was to identify the main reasons why parents choose to send their children to soccer in Podravje. We wanted to know how much of their time parents invested in child's interest activity-soccer, how much financial sources per month they spend and what is their wish for their child to become a top athlete. In addition, we were also interested in: who is the initiator of choosing soccer for child's leisure, other activities instead of soccer in child's leisure, various goals that parents have for their child in the exercise.

In research, we have to obtain the necessary information to help using the online questionnaire. The sample consisted of 17 soccer clubs in the Podravje area with the selection of the youngest group between 5 and 8 years of age.

The data were processed using the statistical program SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). The frequencies were calculated. In order to verify the hypotheses the analysis of variance (ANOVA) was used in which we observed the degree of likelihood of the risk level of five percentage.

We found out that the most of the parents spend more than 30-60 min (48 %) for the soccer as a daily activity and they spend in the most cases up to 30 € per month (37 %). Parents, who we asked about their goal for the child becomes a top athlete, at the five-step Likert's scale mostly marked rate of 3 (25%), but the overall average was 2,93. Parents are the most satisfied with the child's advances in motor skills, the child's socializing with other children

and satisfaction of the child to exercise. The main goal of parents is to learn to adapt and listening (average 4,64), while the least important thing is winning (average 3,25).

We have found out that the parents who invest the most of their spare time in soccer interest activity of their child, they have the greatest wish for child to become a top athlete. Parents who invest a lot of financial sources to their child's interest of soccer activity also have a great desire for the child to become a top athlete. No statistically significant differences were observed in the assumption that there are differences between the goals that parents have for their child's soccer practice, regardless of the time they lodged, and given the financial sources they bring.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	10
1.1	PODRAVJE	11
1.2	ZNAČILNOSTI NOGOMETNE IGRE	12
1.2.1	NOGOMETNE VSEBINE PO SELEKCIJAH	13
1.2.1.1	SELEKCIJA U6	13
1.2.1.2	SELEKCIJA U7	14
1.2.1.3	SELEKCIJA U8	15
1.3	DEJAVNIKI USPEŠNOSTI V NOGOMETU	17
1.4	GIBALNI RAZVOJ OTROKA	18
1.4.1	FAZE IN STOPNJE GIBLANEGA RAZVOJA	18
1.5	VPLIV STARŠEV NA ŠPORTNO AKTIVNOST OTROK	19
1.5.1	VLOGA TRENERJA	20
1.6	ZNAČILNOSTI IN ZNANJA PET - DO OSEMLETNIH OTROK	21
1.7	PROBLEM, CILJI IN HIPOTEZE	22
2	METODE DELA.....	26
2.1	PREIZKUŠANCI.....	26
2.2	PRIPOMOČKI	26
2.3	POSTOPEK	26
3	REZULTATI	27
3.1	ANALIZA REZULTATOV VPRAŠALNIKA ZA STARŠE	27
3.2	PREVERJANJE HIPOTEZE	34
4	RAZPRAVA	41
5	SKLEP	48
6	VIRI.....	51
7	PRILOGE.....	53
7.1	PRILOGA 1 – ANKETNI VPRAŠALNIK	53

KAZALO SLIK:

<i>Slika 1. Podravje.</i>	<i>11</i>
<i>Slika 2. Spol staršev.</i>	<i>27</i>
<i>Slika 3. Spol otroka.</i>	<i>27</i>
<i>Slika 4. Starost staršev.</i>	<i>28</i>
<i>Slika 5. Starost otroka.</i>	<i>28</i>
<i>Slika 6. Porabljen čas za interesno dejavnost nogomet.</i>	<i>29</i>
<i>Slika 7. Seznanitev staršev z vadbo nogometa.</i>	<i>29</i>
<i>Slika 8. Pobudnik za vključitev otroka v vadbo nogometa.</i>	<i>30</i>
<i>Slika 9. Predhodno zanimanje o strokovni usposobljenosti vaditelja, trenerja.</i>	<i>30</i>
<i>Slika 10. Kaj še, poleg vadbe nogometa, otrok obiskuje v popoldanskem času.</i>	<i>31</i>
<i>Slika 11. Porabljena finančna sredstva za interesno dejavnost nogomet.</i>	<i>31</i>
<i>Slika 12. Želja staršev, da otrok postane vrhunski športnik.</i>	<i>32</i>

KAZALO TABEL:

<i>Tabela 1 Razvojne faze in stopnje.</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 2 Zadovoljstvo staršev z dejavniki, ki so povezani z vadbo nogometa</i>	<i>32</i>
<i>Tabela 3 Kakšni so cilji staršev za svojega otroka pri vadbi nogometa.</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 4 Količina vloženega časa staršev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 5 Opisna statistika za dimenziji, želja, da otrok postane vrhunski športnik in količine vloženega časa v interesno dejavnost nogomet</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 6 Razlike v vloženem času glede na željo, da otrok postane vrhunski športnik.</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 7 Količina vloženih finančnih sredstev staršev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 8 Opisna statistika za dimenziji, da otrok postane vrhunski športnik in količine finančnih sredstev, ki jih starši vložijo v interesno dejavnost nogomet svojega otroka</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 9 Razlike v vloženih finančnih sredstev glede na željo, da otrok postane vrhunski športnik.</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 10 Opisna statistika za dimenzijo ciljev, ki jih imajo starši pri vadbi nogometa svojega otroka</i>	<i>37</i>
<i>Tabela 11 Razlike v uresničevanju ciljev glede na količino vloženega čas staršev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 12 Razlike v uresničevanju ciljev, glede na količino vloženih finančnih sredstev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka.</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 13 Opisna statistika za cilj »da zmaguje«</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 14 Razlike v uresničevanju cilja »da zmaguje«, glede na vložena finančna sredstva in glede na količino vloženega časa v interesno dejavnost nogomet svojega otroka.</i>	<i>39</i>

1 UVOD

Cilj naše družbe je vzgoja moralno, telesno in umsko sposobnega človeka, je vzgoja vsestransko razvite osebnosti. To dosežemo le z enotnostjo telesne, umske, moralne, estetske in delovno-tehnične vzgoje (Elsner, 2004).

Nogomet kot športna igra, ki je po svoji aktivnosti posebej bogata je le sestavni–nedeljivi del splošne vzgoje.

Med športnimi igrami ima nogomet pomembno in posebno vlogo. Navdušencev nad nogometom in vse, kar se dogaja okoli njega, je neverjetno veliko. Televizija in drugi mediji so približali nogomet v skoraj vsak dom (Elsner, 2011). Ta popularnost nosi s seboj vse pozitivne, toda žal tudi negativne lastnosti. Zato ni vseeno, zlasti za mladino, kakšna je nogometna prireditev. Le nogometna prireditev na dostojni ravni je lahko pomembno sredstvo vzgoje v pozitivnem pomenu (Elsner, 2004). V nasprotnem primeru daje mladini in vsem oboževalcem napačno sporočilo, jih spodbuja v nasilje, ustvarja napačno sliko in skriva pravo vrednost športna nasploh in še posebej nogometa.

Vržena žoga med gručo otrok na izletu, na domačem dvorišču ali kje drugje pomeni največkrat začetek »nogometne igre«. Nogomet nima omejitev, igra se lahko povsod ob vseh vremenskih razmerah ob vsakem številu igralcev. Za »pravo« igro je sicer potrebna ustrezna velikost igrišč, toda igrati je mogoče na manjših površinah. Rabimo samo 4 predmete za omejitev golov in en predmet podoben žogi in že lahko igramo. Igralci tudi tu doživijo popolno zadovoljstvo, saj vedno nove in neponovljive situacije, ki jih ustvarja kotaleča se, leteča ali poskakujoča žoga verjetno lahko poistovetimo z igrivostjo človekove narave (Elsner, 2004).

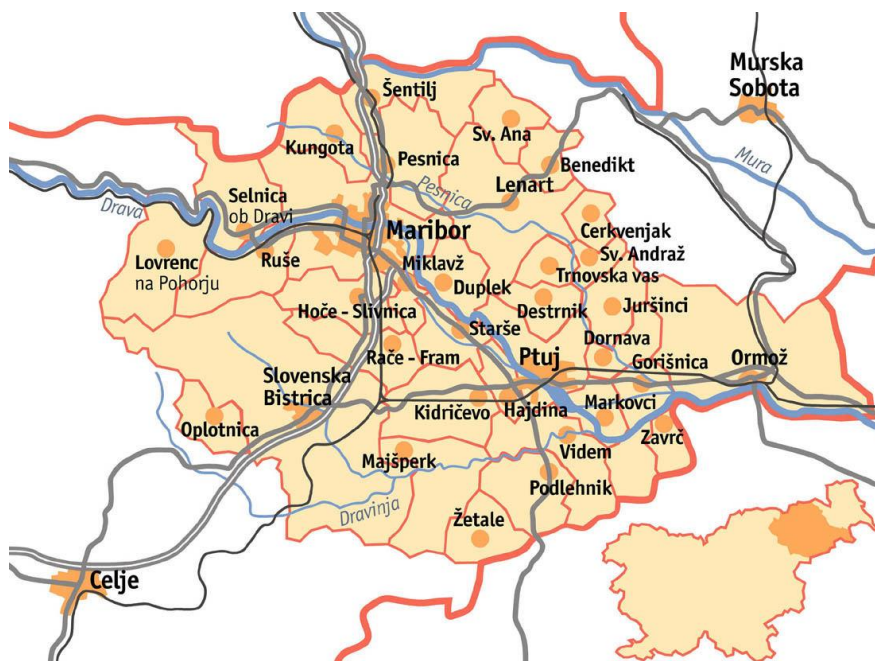
Igra je prosta umska in telesna aktivnost z nešteti možnostmi ustvarjalnega izražanja (Elsner, 2006). Otrok je soočen z igro v kateri mora razreševati najrazličnejše igralne situacije, zato prihaja tudi do za otroka pretežkih situacij, katerih ne more rešiti in lahko negativno vplivajo na njegov razvoj osebnosti. Zraven vseh pozitivnih lastnosti igre moramo imeti tudi čut in pogled na vse ostale vplive te v osnovi športne dejavnosti polne veselja in zadovoljstva.

Nogomet je moštvena igra z žogo. Moštvo sestavlja 11 igralcev. Ekipa ima lahko samo enega vratarja. Ta mora imeti opremo, ki se razlikuje od opreme ostalih soigralcev. Na grobo pri igri ločimo obrambne igralce, igralce sredine in napadalce (Elsner, 2004).

Cilj igre je doseči več zadetkov od nasprotnika. Če imata obe ekipi enako število zadetkov, je rezultat neodločen. Pri članskem nogometu traja igra dvakrat po 45 minut (Elsner, 2004).

1.1 PODRAVJE

Podravska regija z 2,170 km² obsega dobro desetino (10,7%) slovenskega ozemlja in je po velikosti na petem mestu med slovenskimi regijami. Regija leži na severovzhodu Slovenije in meji na zahodu na koroško in savinjsko regijo, na vzhodu pa na pomursko. Na severu meji na sosednjo državo Avstrijo, na jugu pa na Hrvaško (MRA, 2007).

Slika 1. Podravje.

Statistična regija Podravje obsega 34 občin, v katerih je konec decembra 2004 živel 319.186 prebivalcev (16 % vsega slovenskega prebivalstva). Po gostoti naseljenosti z 147,1 prebivalci na km² je na tretjem mestu v Sloveniji (MRA, 2007).

Največja po površini je občina Slovenska Bistrica, medtem ko ima največje število in gostoto prebivalcev Mestna občina Maribor. Najmanjša po površini je občina Miklavž na Dravskem polju, najmanj gosto naseljena je občina Žetale, najmanj prebivalcev pa ima občina Trnovska vas. Povprečna gostota naseljenosti v občinah na območju Podravje je skoraj 8% večja od povprečne gostote poseljenosti v Sloveniji (MRA, 2007).

Podravsko regijo naravnogeografsko zaznamujejo gričevje na severovzhodu, subalpsko gozdno hribovje (Pohorje in Kozjak) na zahodu ter Dravsko-Ptujsko polje od reki Dravi. Vodno bogastvo izkorišča regija za pridobivanje električne energije (veriga HE na Dravi), plodno zemljo pa za kmetijsko dejavnost, saj ima največje površine kmetijskih zemljišč v uporabi v vsej Sloveniji (83 000 ha). Regija je na drugem mestu po prispevku k slovenskemu BDP, za osrednjeslovensko. Največji delež bruto dodane vrednosti ustvarijo storitvene dejavnosti. 51,6 % vseh prebivalcev, starih 15 let ali več, je dejansko tudi delovno aktivnih, kar je najmanj v državi. Delež prostih delovnih mest od vseh delovnih mest (prostih in

zasedenih) je med višjimi v državi. Sodi med regije s pozitivnim selitvenim prirastom, vendar večji negativni naravni prirast na drugi strani vpliva na upadanje števila prebivalcev. Regija ima bogato kulturno tradicijo, v kateri zavzemajo posebno mesto pustni običaji z daleč po svetu znanimi ptujskimi kurenti (MRA, 2007).

1.2 ZNAČILNOSTI NOGOMETNE IGRE

Danes vse boljše nogometne ekipe igrajo hiter, discipliniran, dinamičen in odgovoren nogomet. Zato so to ene izmed smernic za razvoj nogometaša. Sodelovanje med igralci je najpomembnejša značilnost sodobnega modela nogometne igre (Verdenik, 1999). Uspešnost vrhunskih športnikov in njihovi sistemi ne smejo biti projekcija v vadbo otrok, saj so zmožnosti in sposobnosti otroka na popolnoma drugem nivoju kot pri odraslem človeku. Tem smernicam moramo slediti v meji razuma in ob upoštevanju razvoja otroka. Tukaj pride do pomena vloge trenerja, kateri mora poznati stopnje otrokovega razvoja in cilje, ki jih želi doseči pri posamezni starosti.

Nogomet je postal šport malenkosti in natančnosti v njih. Zato je osnova dobrega razvoja otroka v tej športni panogi sistematičnost in postopnost.

Planiranje trenažnega procesa je osnova za doseganje postavljenih ciljev in podciljev. S tem povezane so tudi druge naloge, ki jih postavlja trenažni proces, kot: praktično delo na terenu, teoretično učenje, kontrola dela, dokumentacija. Za doseg ciljev in podciljev je potrebno navedene naloge, čeprav včasih v zmanjšanem obsegu, predvsem pri klubih z manjšim številom članstva in manjšim številom moštev, opravljati prav tako sistematično in konsekvентno (Elsner, 2011).

Nogomet je športna dejavnost, ki zahteva veliki fizični napor. Zato so zraven tehničnih in taktičnih nogometnih sposobnosti in znanj, pomembne tudi gibalne sposobnosti posameznika. Zato bi izpostavili šest pomembnih gibalnih sposobnosti, ki so:

- **moč** je fizikalno opredeljena kot sposobnost opravljanje dela v nekem času. Literatura deli mišično moč v glavnem po manifestacijskem (statična, dinamična, odzivna,...) ali topološkem kriteriju (noge in medenični obroč, trup, roke in ramenski obroč) oziroma z vidika silovitosti mišičnega krčenja (največja moč, hitra moč, vzdržljivost v moči) (Škof, 2007),
- **koordinacija** (za opravljanje sestavljenih in enostavnih gibanj ter gibalnih nalog),
- **preciznost** (sposobnost določiti smer in moč na del telesa ali predmeta za zadevanje želenega cilja),
- **gibljivost** je sposobnost izvedbe gibov z največjimi amplitudami. Kot ena osnovnih gibalnih sposobnosti ima pomemben vpliv na splošno gibalno učinkovitost in kakovost življenja posameznika (Škof, 2007),

- **propriocepcija** se nanaša na sposobnost zaznavanja položaja, drže in gibanja posameznih delov telesa v prostoru in času. Temelji na kontinuiranem dotoku senzoričnih informacij iz perifernih receptorjev v centralni živčni sistem (Škof, 2007),
- **hitrost** (izvedba gibanja telesa ali telesnega segmenta v najkrajšem možnem času).

Pomembna je tudi funkcionalna sposobnost–vzdržljivost, pri kateri lahko dalj časa opravljamo gibalno nalogo z enako intenzivnostjo.

Cilj igre je premagati nasprotnika, doseči več zadetkov. To je mogoče na razne načine, ob različni razporeditvi igralcev na igrišču, ob kontinuiranem napadanju s pritiskom (presing) na nasprotnika ali z obrambnim slogom igre s hitrimi nasprotnimi napadi in podobnim. Ne glede na razporeditev igralcev na igrišču (sistem) in obliko komunikacijske mreže (stil) je igra razdeljena na dve fazi (Elsner, 2004):

- na igro v fazi napada,
- na igro v fazi branjenja.

Faza igre v napadu je obdobje v igri, ko moštvo z različnim oblikovanjem komunikacijske mreže z različno dejavnostjo (protinapad, počasen napad, napad po boku itd.) na različnih delih igrišča prehaja iz obrambe v napad, pripravlja in zaključuje napad. Faza igre v obrambi je obdobje v igri, ko moštvo z različnim oblikovanjem komunikacijske mreže z različno dejavnostjo (presing, počasno, hitro vračanje na lastno polovico igrišča, tesno pokrivanje, pokrivanje mož na moža, pokrivanje prostora, »lovljenje« nasprotnika v nedovoljeni položaj itd.) na različnih delih igrišča prehaja iz napada v obrambo, preprečuje pripravo in zaključek napada (Elsner, 2004).

1.2.1 NOGOMETNE VSEBINE PO SELEKCIJAH

1.2.1.1 SELEKCIJA U6

Vsebine za razvijanje nogometnega znanja 4-6 letnega otroka (Železnik, 2012):

Gibalna vsestranost

Gibanja brez žoge:

- lahkoten tek, hiter tek, šprint, tek s spremembo smeri, tek z obrati, tek vzvratno, skoki in doskoki

Gibanja z žogo:

- vodenje žoge: z nartom, z NDS, z ZDS, s SNDS in s podplatom
- vodenje žoge s spremembo smeri za 90 in 180 stopinj: s podplatom, z NDS in z ZDS
- NAVAJANJE NA ŽOGO!
- udarec z NDS

- udarec z nartom
- zaustavljanje žoge z NDS (ovira)
- zaustavljanje žoge s povlekom z NDS in z ZDS
- varanje z ZDS
- varanje s SNDS – »košenje«
- varanje z obratom z NDS in z ZDS
- prestrezanje žoge

Taktika

Posamična:

- pokrivanje in odkrivanje
- podajanje

Skupinska:

- dvojna podaja

Moštvena (v sistemih 2-1, 1-2, 2-2, 1-2-1, in 1-2-1-2)

- vpeljevanje v nogometno igro (učenje igralnih mest in osnovnih nalog v fazi obrambe in napada)
- posamična obramba
- ravnotežje
- igra temelji na podajanju žoge

Kondicija

- koordinacija
- hitrost reakcije, štartni pospešek, hitrost – samo skozi igro, poligone in različna tekmovanja.

1.2.1.2 SELEKCIJA U7

Vsebine za razvijanje nogometnega znanja 6-7 letnega otroka (Železnik, 2012):

Tehnika

Gibanja brez žoge:

- lahkoten tek, hiter tek, šprint, tek s spremembo smeri, tek z obrati, tek vzvratno, skoki in doskoki

Gibanja z žogo:

- vodenje žoge: z nartom, z NDS, z ZDS, s SNDS in s podplatom
- vodenje žoge s spremembo smeri za 90 in 180 stopinj: s podplatom, z NDS, z ZDS in z NDS za stojno nogo
- NAVAJANJE NA ŽOGO!
- udarec z NDS
- udarec z nartom
- udarec s SNDS poševno naprej

- udarec z glavo s tal
- zaustavljanje žoge z NDS (ovira)
- zaustavljanje žoge s povlekom z NDS in z ZDS
- zaustavljanje srednje visoke žoge z NDS
- varanje z ZDS
- varanje s SNDS – »košenje«
- varanje z obratom z NDS in z ZDS
- osnovno odzemanje, prestrezanje žoge
- metanje outa

Gibalna vsestranost

Taktika

Posamična:

- pokrivanje in odkrivanje
- podajanje

Skupinska:

- povratna podaja
- dvojna podaja

Moštvena (v sistemih 2-1, 1-2, 2-2, 1-2-1, 1-3-1-2 in 1-2-1-2 v dvorani):

- vpeljevanje v nogometno igro (učenje igralnih mest in osnovnih nalog v fazi obrambe in napada)
- posamična obramba
- ravnotežje
- igra temelji na podajanju žoge

Kondicija

- koordinacija
- hitrost reakcije, hitrostni pospešek, hitrost – samo skozi igro, poligone in različna tekmovanja
- osnovna vzdržljivost – samo skozi igro in poligoni

1.2.1.3 SELEKCIJA U8

Vsebine za razvijanje nogometnega znanja 7-8 letnega otroka (Železnik, 2012):

Tehnika

Gibanja brez žoge:

- lahkoten tek, hiter tek, šprint, tek s spremembo smeri, tek z obrati, tek vzvratno, skoki in doskoki, padanje in vstajanje

Gibanja z žogo:

- vodenje žoge: z nartom, z NDS, z ZDS, s SNDS in s podplatom

- vodenje žoge s spremembo smeri za 90 in 180 stopinj: s podplatom, z NDS, z ZDS in z NDS za stojno nogo, z enojnim prestopom okoli žoge na noter in obrat z NDS
- NAVAJANJE NA ŽOGO!
- udarec z NDS
- volley udarec z NDS
- udarec z ZDS poševno naprej
- udarec z nartom
- volley udarec z nartom
- udarec s SNDS: poševno naprej, pod pravim kotom
- udarec z glavo s tal in iz skoka (sonožni odriv)
- zaustavljanje žoge z NDS (ovira in amortizacija)
- zaustavljanje žoge s povlekom z NDS, z ZDS in NDS za stojno nogo
- zaustavljanje žoge z obrati: povlek z NDS, ZDS in amortizacija z NDS
- zaustavljanje srednje visoke žoge z NDS
- zaustavljanje visoke žoge s prsmi in s stegnom
- varanje z ZDS
- varanje s povlekom s podplatom+NDS
- varanje s povlekom s podplatom+ZDS
- varanje s povlekom s podplatom za stojno nogo+NDS
- varanje povlek vstran z NDS+ZDS
- varanje z NDS+NDS druge noge
- varanje enojni prestop na ven + ZDS (NDS)
- varanje enojni prestop na noter + ZDS
- varanje s SNDS – »košenje«
- varanje z obrati: z NDS, z ZDS, na žogi
- osnovno odzemanje, odzemanje z odrivanjem (»remplanje«), prestrezanje žoge
- metanje outa
- tehnika vratarja

Taktika

Posamična:

- pokrivanje in odkrivanje
- sprejemanje in podajanje
- vodenje žoge
- strel na gol
- preigravanje

Skupinska:

- povratna podaja
- dvojna podaja
- sodelovanje 2 igralcev v igri 2:1
- medsebojna pomoč in varovanje

Moštvena (2-2, 1-2-2, 1-3-1-2 in 1-2-1-2 v dvorani)

- posamična obramba
- ravnotežje

- kombinirana conska obramba
- širina v napadu
- igra temelji na podajanju žoge

Kondicija

- koordinacija
- hitrost reakcije, štartni pospešek, hitrost – samo skozi igro, poligone in različna tekmovanja
- osnovna vzdržljivost – samo skozi igro in s poligoni

Gibalna vsestranost

1.3 DEJAVNIKI USPEŠNOSTI V NOGOMETU

Nogomet je na eni strani šport veselja in izražanje človekove naravne igrivosti po drugi strani pa izrazito tekmovalen šport. Ko govorimo o tekmovalnosti moramo ta izraz povezati z rezultatom, ki ekipo loči na zmagovalce in poražence oziroma na tiste, ki so bolj uspešni in tiste, ki so manj uspešni.

Uspeh v katerokoli športni dejavnosti, torej tudi v nogometu, je odvisen od več dejavnikov, ki so med seboj neločljivo povezani. V grobem vse dejavnike lahko strnemo v tri skupine (Elsner, 2011):

- zunanji dejavniki
- notranji dejavniki
- razvojni proces

Med zunanje dejavnike štejemo med drugim vrednotenje nogometa v družbi, znanstvena in strokovna dognanja, poklicno dejavnost, materialna sredstva itd. (Elsner, 2011).

Notranji dejavniki so značilnosti, lastnosti in sposobnosti igralca, to je organiziran sistem psihosomatičnih dimenzij, duševno telesno-družbenega stanja. Sem uvrščamo zdravstveno stanje, morfološke značilnosti, nogometne motorične sposobnosti (kot sinteza osnovnih motoričnih in funkcionalnih sposobnosti, tehnik in prvin taktike), taktiko igre (skupinska in moštvena taktika), kognitivne sposobnosti, konativne-vedenjske lastnosti in sociološke značilnosti (Elsner, 2004).

V razvojni proces štejemo učni proces in proces treninga. Dejavniki tega procesa so osredotočeni na začetni izbor in nadaljnja selekcioniranje. Določajo volumen obremenitve, katere metode treniranja in oblike dela bomo uporabili v razvojnem procesu.

Proces treninga je sicer samo eden, toda zelo pomemben dejavnik, ki odločilno vpliva na razvoj-storilnost igralca. Osebni razvoj igralca ni povezan samo z njegovim tekmovalnim uspehom, kajti ta je različen, se spreminja. Mnogo pomembnejši je temeljni cilj, etično-

moralni razvoj, na katerega nogometna igra vpliva pozitivno, ki ostaja trajen in se ne spreminja (Elsner, 2004).

1.4 GIBALNI RAZVOJ OTROKA

Otrokov razvoj je večrazsežen. Usklajeno in celostno deluje tako na kognitivnem, čustvenem, socialnem kot tudi na gibalnem področju (Videmšek in Pišot, 2007).

Gibalni (motorični) razvoj je sestavni del in pomemben člen razvoja človeka. Je aktivna posledica razvojnih sprememb, zlasti razvoja živčnega (motoričnega) sistema (Kukolj, 2005). Je proces, katerem otrok/mladostnik pridobiva gibalne in vzorce (gibalne veščine) ter razvija gibalne sposobnosti (moč, hitrost, ravnotežje itd.). Dinamika tega procesa, kot vseh drugih razvojnih procesov, je rezultat medsebojnega vpliva dednosti in okolja in poteka v tesni povezavi s telesnim, kognitivnim, čustvenim in socialnim razvojem (Ress, 2007, v Škof, 2007).

Gibalni razvoj je najbolj izrazita oblika in funkcija psihofizičnega razvoja, ki se prične že v predporodni dobi in se stalno izpopolnjuje. Človekov gibalni razvoj je še posebno izrazit v prvih treh letih življenja. Že v prvih dveh letih razvije otrok takšne gibalne zmožnosti, ki jih ni sposoben nobeno drugo bitje in se kažejo v pokončni hoji. Od povsem nemočnega novorojenca, ki se ne more premakniti z mesta in, ki ne more prijeti z roko najpreprostejšega predmeta, otrok doseže stopnjo, ko lahko sam s svojo voljo obvladuje razdalje v prostoru in po svoji volji ravna s predmeti (Horvat in Magajna, 1989).

Vsi otroci ne rastejo in se ne razvijajo enako, zato lahko vidimo razlike v njihovem gibalnem razvoju. Te razlike so odvisne od razvoja inteligentnosti, od zdravstvenega stanja otroka in tudi od vadbe. Otroško telo neprestano raste in se razvija v nasprotju z ustaljenim organizmom odraslega človeka. Na rast in razvoj pa v veliki meri vpliva ravno gibanje (Videmšek, Berdajs in Karpljuk, 2003).

1.4.1 FAZE IN STOPNJE GIBLANEGA RAZVOJA

V začetni fazi poteka gibalni razvoj v cefalo-kavdalni smeri, pri tem je otrok najprej sposoben nadzirati gibanje glave, nato trupa in rok, šele potem pa nog, ter v proksimo-distalni smeri, kar pomeni, da lahko otrok najprej nadzira gibanje tistih delov telesa, ki so bližje hrbtenici, kasneje pa tudi vse bolj oddaljenih. Tako otrok postopno postaja sposoben nadzirati in učinkovito izvajati zahtevnejše gibalne spretnosti (Videmšek in Pišot 2007).

Razvoj je povezan s kronološko starostjo, ni pa od nje odvisen. Gibalni razvoj poteka skozi različna obdobja, ki jih imenujemo razvojne stopnje, v kateri lahko opazimo določeno vrsto značilnega vedenja, ki velja za večino otrok (Gallahue in Ozmun, 2006). Vsaka razvojna

stopnja je na nek način rezultat predhodne in pogoj za vzpostavitev naslednje, višje stopnje (Videmšek in Pišot 2007).

Razvojne faze in stopnje si sledijo v naslednjem zaporedju (Gallahue in Ozum, 2006 v Videmšek in Pišot, 2007):

Tabela 1

Razvojne faze in stopnje

Faze motoričnega razvoja	Okvirno starostno obdobje	Stopnje motoričnega razvoja
REFLEKSNA GIBALNA FAZA	prenatalno obdobje do 4. meseca meseca od 4. meseca do 1. leta	Stopnja vkodiranja (izbiranja) informacij Stopnja dekodiranja (procesiranja) informacij
RUDIMENTALNA GIBALNA FAZA	od rojstva do 1. leta od 1. do 2. leta	stopnja inhibicije refleksov predkontrolna stopnja
TEMELJNA GIBALNA FAZA	od 2. do 3. leta od 4. do 5. leta od 6. do 7. leta	začetna stopnja osnovna stopnja zrela stopnja
SPECIALIZIRANA GIBALNA FAZA	od 7. do 10. leta od 11. do 13. leta od 14. leta naprej	splošna stopnja specifična stopnja specializirana stopnja

1.5 VPLIV STARŠEV NA ŠPORTNO AKTIVNOST OTROK

Otrok začne usvajati prve informacije v trenutku, ko se rodi. Starši so tisti, ki mu omogočajo prve stike z okoljem in imajo veliko odgovornost za njegovo zgodnje učenje (Videmšek, Strah in Stančević, 2001). Ti v športu prepoznajo njegov vzgojni potencial, vidijo ga kot investicijo za trenutno zdravje njihovega otroka in kot dolgoročno naložbo v njihovo zdravo in zadovoljno življenje kasneje, kot preventivno sredstvo in sredstvo zaščite njihovih otrok pred nevarnostmi »ceste« itd. (Škof, 2007).

Prve informacije otrok pridobiva še zlasti s pomočjo gibanja, ki predstavlja najbolj primarno in naravno potrebo ter vpliva na vsa področja njegovega razvoja od spoznavnega, do čustvenega in socialnega. Eden od pomembnih vidikov vloge staršev je zato tudi ta, da naj z otrokom čim več sodelujejo oziroma z njim počnejo najrazličnejše stvari (Videmšek, Strah in Stančević, 2001).

Ker šport ohranja in krepi otrokovo zdravje, razvija njegove sposobnosti in omogoča lažje vključevanje in prilagajanje v družbeno in naravno okolje, je pomembno, da starši že v predšolskem obdobju navajajo otroke na redno športno delovanje. Ob primernem sodelovanju vseh družinskih članov predstavlja šport tudi enega od pomembnih dejavnikov povezave in sooblikovalcev življenjskega sloga družine (Videmšek, Strah in Stančević, 2001). Vloga staršev ni pomembna le zaradi usmerjanja otrok v šport. Še veliko pomembnejša je njihova vloga v razvijanju vrednot, ki športno dejavnost uvrščajo na pomembno mesto v njihovem družinskem življenju, ter njihova materialna in zlasti moralna podpora otrokom na športni in življenjski poti (Cote, 1999, v Škof, 2007).

Neustrezna športna naravnost družine se najbolj dramatično kaže v padcu gibalnih sposobnosti njenih otrok med starševskimi dopusti in sočasno med otrokovimi šolskimi počitnicami (Strel in Štihec, 1991, v Videmšek, Strah in Stančević, 2001).

Ne glede na to, ali je vloga staršev v športu pozitivna ali negativna, so starši zelo pomemben element t. i. »športnega trikotnika« (športnik–trener–starši) (Škof, 2007). Aktualen problem v današnjem času je prekomerno vključevanje staršev v športne aktivnosti svojih otrok. Starši se poistovetijo z otrokom, njegovimi športnimi dosežki in v njih vidijo sebe in svoj uspeh. Ta vedenjska sprememba je največkrat opažena na športnih tekmovanjih, takrat otroci tekmujejo na igrišču, starši pa s svojim vedenjem »tekmujejo« ob njem. Tako obnašanje velikokrat vodi v nasilno in nekontrolirano izražanje čustev.

Popolnoma normalno je, da so starši zainteresirani za napredovanje svojih otrok, da jih podpirajo in da upajo, da bodo nekega dne postali vrhunski športniki. Problem nastane, ko se starši preveč vključujejo in gredo prek meje med umirjeno pozitivno vključitvijo in pretirano zavzetostjo, ki gre tako daleč, da začno svoje življenje živeti preko športa svojih otrok. Takšni fanatični starši se do te mere istovetijo s svojimi otroki, da skozi njih zadovoljujejo lastni ego. Ni potrebno posebej omenjati, kakšen pritisk občutijo otroci tako fanatičnih staršev. Mladi športniki, ki imajo takšne starše, pogosteje doživljajo stres, manj uživajo v športu in pogosto pogorijo v primerjavi s tistimi, ki imajo pozitivno družinsko okolje (Škof, 2007).

1.5.1 VLOGA TRENERJA

Vloga trenerja mladih je zelo odgovorna družbena naloga, kajti trener s svojim zgledom in delom vpliva ne samo na razvoj gibalnih sposobnosti mladih, ampak tudi na njihovo splošno duševnost in obnašanje. Za veliko mladih športnikov je lahko dober trener drugi oče, to pomeni, da mora trener mladih biti tako pozitivna osebnost kot tudi vzgojitelj in strokovnjak (Elsner, Verdenik in Pocrnjič, 1996).

Vloga trenerja je zelo specifična in težka naloga, ki lahko močno zaznamuje doživljanje športa v očeh otroka. Zato mora imeti trener pomembne lastnosti kot so: prijaznost, strokovnost,

čut za sočloveka, sposoben mora biti spoznati stisko otroka in mu podati prave informacije v pravem trenutku.

Nekateri starši športno dejavnost svojih otrok spremljajo zelo skrbno in čustveno ter se upravičeno vznemirjajo, kadar se jim zdi, da stvari ne potekajo dobro, da njihov otrok ne napreduje, se čuti izpostavljenega, zafrustriranega ali nezadovoljnega s svojo športno izkušnjo (Škof, 2007).

Dolžnost trenerjev, ki delajo z mladimi športniki, je da vsakodnevno delajo tudi na vzgoji staršev svojih športnikov, da jih na pravilen način vključijo v šport in, da jim pomagajo, da pravilno razumejo vlogo in postanejo »pozitiven igralec« v ekipi »trener–otrok–starši«. Da bi staršem razložili njihovo vlogo dolžnosti in odgovornosti, da bi postavili dobro medsebojno komunikacijo in razumevanje, morajo trenerji pred začetkom vadbe organizirati sestanek s starši (Škof, 2007). Tak sestanek je za trenerja velik napor, ampak so učinki le tega zelo pozitivni v nadaljevanje športne aktivnosti otroka. Problematični starši tako preusmerijo svojo negativno energijo v pozitivno in lažje razumejo šport s katerem se njihov otrok ukvarja.

1.6 ZNAČILNOSTI IN ZNANJA PET - DO OSEMLETNIH OTROK

Obdobje od rojstva do odraslosti biologi (Tomazo-Ravnik, 1999) običajno razdelijo v štiri razvojna obdobja. Vsako ima svoje časovne okvire in specifične značilnosti. Ločijo (Škof, 2007):

1. Obdobje dojenčka in malčka obsega približno dve leti in pol življenja oziroma do končanega prodora mlečnega zobovja. Prepoznavno je po zelo hitri rasti.
2. Zgodnje otroštvo traja približno 2 leti in pol do zaključka predšolskega obdobja; do 6 let ali do prodora prvega stalnega zoba. V zgodnjem obdobju otroštva se rast zelo umiri. To je obdobje zelo hitrega razvoja živčnega sistema in osnovnih gibalnih spretnosti.
3. Srednje/pozno otroštvo je obdobje nižjih razredov osnovne šole; do 10. leta za dekleta in do 12. leta za fante. To je obdobje relativno stabilne in umirjene rasti in obdobje, ko se pojavijo prvi znaki spolne diferenciacije.
4. Mladostništvo (adolescenca) je razvojno obdobje, ki traja pri dekletih od desetega do šestnajstega leta, pri fantih pa od 12. do 18. leta. V tem obdobju pride do polnega razvoja telesnih sistemov tako v strukturnem kot funkcionalnem pomenu.

V diplomskem delu smo se osredotočili predvsem na zgodnje otroštvo v drugi fazi, od petega do šestega leta in pa zgodnjo fazo srednjega in poznega otroštva, od šestega do osmega leta.

Skelet pet-do sedemletnih otrok zraste do 6 centimetrov na leto. Z leti se rast upočasnjuje in se od sedmega leta do pubertete umiri, nato pa spet pospeši. Otroci v tem obdobju pridobijo

do 3,5 kg letno. Obseg glave se poveča do 0,5 cm letno. Rast je najbolj intenzivna v maternici in še v prvem letu, nato pa zelo počasna, dokler do sedmega leta ne preneha. Razlog za to je, da se do prvega leta razvijejo že dve tretjini možganov, do drugega leta pa že štiri petine (Starc, 2013).

V tem obdobju so otroci sposobni poskrbeti za svoje osnovne potrebe. Te potrebe so preproste s stališča odraslih, za otroke pa so to pomembni mejniki v življenju. Znajo se sami umiti, obleči (sleči so se znali že pred 5. letom), opravijo toaleto, se hranijo, vstajajo in pravočasno odhajajo v posteljo. Prevzamejo tudi osnovne odgovornosti, razumevajo ozek del sveta, v katerem živijo. Brez večjih težav hodijo in tečejo, skačejo, poskakujejo in spreminjajo smer. Nekaj težav jim dela v začetku tega obdobja še tek nazaj in sestavljena gibanja. Izboljša se jim ravnotežje in posledično lahko hodijo po gredi, stojijo na eni nogi, vozijo kolo. Pri manipulaciji s predmeti primernih velikosti so spretni. Znajo uloviti in podati žogo, jo voditi z nogo. Njihova koordinacija in fina motorika se začneta izboljševati, saj znajo striči po črti, barvati do črte, prepisovati preproste like ali simbole (Zaletel, 2013).

Otroci prehajajo na konkretno operativno mišljenje, razvrščajo predmete glede na preproste kriterije, kot so: barva, oblika, velikost, zanimivost ..., štejejo do deset; sedem in osemletniki tudi glasno do dvajset. Poleg tega povezujejo uro z dnevnim življenjem (Zaletel, 2013).

Ob vstopu v šolo večina otrok brez večjih težav govori in izraža svoja osnovna stanja počutja. Otroci zelo radi govorijo in nezavedno uporabljajo vse vrste stavčnih struktur. Njihov besednjak ima okoli 1500 besed in je razumljiv tudi odraslim osebam. Stavki so v večini dolgi med pet in sedem besed in že razumejo uporabo ednine, dvojine in množine. Imajo dobro domišljijo in ob slikah sami povedo zgodbo. Znajo povedati svoj priimek in ime ter imena staršev in bližnjih prijateljev. Radi govorijo v okolju, kjer se dobro počutijo (Zaletel, 2013).

Radi so v družbi prijateljev, s katerimi so pripravljeni deliti tudi igrače. Aktivno sodelujejo pri skupnih igrah. Posebno skrb kažejo do živali in mlajših od sebe. Dobro sledijo navodilom staršev, vzgojiteljev, učiteljev in trenerjev. So odprti, zanimajo jih nove stvari, sprašujejo in hrepenijo po novih stvareh (Zaletel, 2013).

1.7 PROBLEM, CILJI IN HIPOTEZE

Športna aktivnost daje posamezniku določen red in disciplino v sam ritem življenja. Otrok, ki je že od majhnega hodil na popoldansko vadbo, bo imel manj problemov v navezovanju stikov z drugimi vrstniki. Ko bo začel hoditi v šolo, bo že navajen na gibanje in igro ob določeni uri, zato bo točno prihajal na vadbo, navajen bo sodelovati v skupini, biti »fair« v igri, sproti bo opravljal šolske obveznosti, da bo lahko hodil na trening. Prav tako bo spoznaval in opazoval svoje gibalne sposobnosti in spremembe, užival ob uspehu in napredku ter se naučil prenašati poraz (Završnik in Pišot, 2005; Videmšek in Pišot, 2007).

Spodbudno družinsko okolje pozitivno vpliva na oblikovanje otrokove osebnosti in njegovih vrednot. Otrok prevzema navade, stališča in vrednote staršev, zato je ukvarjanje s športom znotraj družine zelo pomembno za njegovo nadaljnjo športno dejavnost in sprejemanje športa kot vrednote (Videmšek, Berdajs in Karpljuk, 2003). Spodbuda in bogastvo doživetij namreč vodita k želji in potrebi po športnem udejstvovanju tudi v kasnejših letih (Videmšek in Visinski, 2001).

Nogomet kot eden izmed najbolj priljubljenimi športov v svetu, doživlja v slovenskem prostoru vzpone in padce. Finančni vložki so veliki in ti pogojujejo stopnjo razvitosti nogometa nasploh. Ob velikih uspehih slovenske članske nogometne reprezentance, nogomet v Sloveniji zasije, tako v priljubljenosti kot v finančnem smislu. Finančna slika je v Sloveniji vse prej kot idealna. Vlagatelj je vedno manj, s tem je možnost razvoja omejena in kakovost dela se zmanjšuje.

V Sloveniji imamo zelo uspešen, tako v državnem prvenstvu kot v evropskih tekmovanjih, nogometni klub NK Maribor. Njegova vloga v promociji države je neizpodbitna in ob takih uspehih lahko nogomet pri nas napreduje ter se razvija po zgledu, nekaterih nogometno uspešnih držav. Nogometni klubi v slovenskem prostoru napredujejo, ta proces se dogaja počasi vendar vztrajno. Osnova je izobražen, strokoven kader z jasno klubsko strategijo. Nogometna infrastruktura je na zadovoljivem nivoju in tako zraven kakovostnih rekvizitov, omogoča načrtovati uspešno športno vadbo za otroke. Največje zasluge pri vsem tem ima vsekakor Nogometna zveza Slovenije (NZS) in Medobčinske nogometne zveze (MNZ), ki z različnimi programi pomoči (izgradnja majhnih igrišč z umetno travo itd.) in pravili močno pomagajo nogometnim klubom. S svojimi pravili in zahtevami dvigujejo kakovost dela na povsem novo raven. Eno izmed pomembnejših pravil, ki omogoča dober razvoj mladih nogometašev je ta, da mora vsak trener imeti trenersko licenco če hoče voditi ekipo. Vsako leto mora zraven opravljati še obvezna izobraževanja, da to licenco obdrži. Tako se lahko trenerji razvijajo, sledijo novostim iz nogometnega poučevanja in to sami vključijo v svoj trenažni proces.

Novost je, da nogometni klubi začenjajo z vadbo otrok starih od 5 do 7 let (selekciji u-6 in u-7), saj je večino klubov v preteklosti zanimal le rezultat pri članskih ekipah. Danes imamo vse več klubov, ki nudijo svoje vadbene tudi za najmlajše starostne skupine. Ker je teh najmlajših skupin vse več ampak še vedno malo glede na število prijavljenih članskih ekip, klubi najmlajšo kategorijo po navadi razširijo na 5-8 let. Zato smo se v diplomski nalogi osredotočili na ta starostni razpon in ne izklicno na kategoriji pod imenom u-6 in u-7 (5-7 let).

Vprašalnik smo v obliki spletnega vprašalnika poslali 17 nogometnim klubom v Podravju. Klubi so nato posredovali spletne vprašalnike staršem otrok starih med 5-8 let.

V raziskavi smo želeli ugotoviti, s kakšnimi razlogi starši vključujejo otroke v vadbo nogometa v Podravju in kakšno je njihovo splošno mišljenje o udejstvovanju njihovih otrok v športni dejavnosti. Zanimalo nas je tudi, koliko finančnih sredstev mesečno in koliko svojega časa

dnevno porabijo za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, kako so za vadbo izvedeli, kolikšno je bilo predhodno zanimanje glede strokovne usposobljenosti vaditelja, trenerja, kakšna je želja staršev, da njihov otrok postane vrhunski športnik in kdo je bil pobudnik za vključitev otroka v vadbo. Ugotavljali bomo kakšne so želje staršev za uspeh njihovih otrok v nogometu, glede na čas in glede na finance, ki jih starši vložijo. Prav tako bomo ugotavljali kako se razlikujejo cilji staršev za vadbo nogometa svojega otroka glede na čas in glede na finance, ki jih vložijo. Na koncu se bomo še osredotočili na posamezni cilj, »da zmaguje« in preverili njegovo povezanost z količino vloženega časa in količino vloženih finančnih sredstev staršev, za interesno dejavnost nogomet svojega otroka.

CILJI RAZISKAVE

Glede na predmet in problem so cilji diplomskega dela naslednji:

- Ugotoviti, koliko svojega časa dnevno starši porabijo za interesno dejavnost nogomet svojega otroka.
- Ugotoviti, kdo je pobudnik za vključitev otroka v športni program.
- Ugotoviti, kje in na kakšen način so starši izvedeli za vadbo nogometa v njihovem klubu.
- Ugotoviti, ali so se starši predhodno pozanimali o strokovni usposobljenosti vaditelja oziroma trenerja.
- Ugotoviti, koliko prostočasnih dejavnosti obiskuje njihov otrok.
- Ugotoviti, ali so se starši predhodno pozanimali o strokovni usposobljenosti vaditelja oziroma trenerja.
- Ugotoviti, koliko finančnih sredstev mesečno starši porabijo za interesno dejavnost nogomet svojega otroka.
- Ugotoviti, kakšno željo imajo starši, da njihov otrok postane vrhunski športnik.
- Ugotoviti, kakšno mnenje imajo starši o vplivu gibalnih dejavnosti na otroka.
- Ugotoviti cilje, zaradi katerih starši vpisujejo otroke v vadbo nogometa, glede na čas in finančna sredstva, ki jih vložijo.

HIPOTEZE

Na podlagi zgoraj opredeljenih ciljev smo postavili hipoteze, ki jih nameravamo v nadaljevanju preko anketnega vprašalnika tudi preveriti:

- Hipoteza 1: Starši, ki vložijo več svojega časa za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, imajo večjo željo, da bi otrok postal vrhunski športnik.
- Hipoteza 2: Starši, ki vložijo več finančnih sredstev za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, imajo večjo željo, da bi otrok postal vrhunski športnik.

- Hipoteza 3: Staršem, ki vložijo več svojega časa za interesno dejavnosti nogomet svojega otroka, se zdi uresničevanje ciljev povezanih z vadbo pri nogometu bolj pomembno.
- Hipoteza 4: Staršem, ki vložijo več finančnih sredstev za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, se zdi uresničevanje ciljev povezanih z vadbo pri nogometu bolj pomembno.
- Hipoteza 5: Staršem, ki vložijo več svojega časa za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, se zdi uresničevanje cilja »Da zmaga« pri nogometu bolj pomembno.
- Hipoteza 6: Staršem, ki vložijo več finančnih sredstev za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, se zdi uresničevanje cilja »Da zmaga« pri nogometu bolj pomembno.

Hipoteze smo potrjevali oziroma zavračali s 5 % stopnjo tveganja ($p \leq 0,05$).

2 METODE DELA

2.1 PREIZKUŠANCI

Vzorec predstavljajo starši, katerih 5-8 letni otroci trenirajo nogomet v enem izmed klubov v Podravju. Skupaj je vprašalnik izpolnilo 84 staršev od tega 42 žensk in 42 moških. Starost staršev se je gibala od 26 do 44 let.

2.2 PRIPOMOČKI

V raziskavi je bil uporabljen spletni anketni vprašalnik, ki zajema 13 spremenljivk. Vprašalnik je sestavljen iz vprašanj zaprtega in odprtega tipa ter kombinacije obeh. Celoten vprašalnik je prikazan v prilogi (Priloga 1).

2.3 POSTOPEK

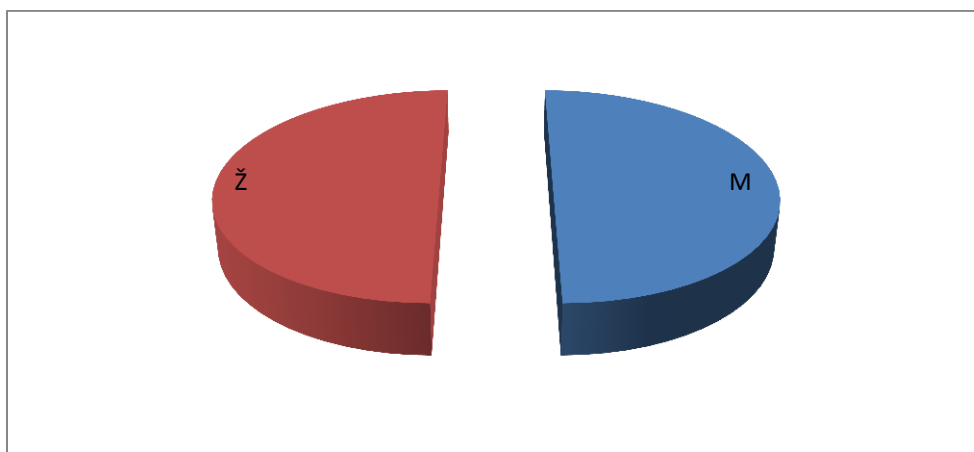
Zbiranje podatkov za statistično obdelavo je potekalo pred začetkom vadbenega leta 2015/2016, v začetku avgusta 2015. Preizkušanci so imeli napisana navodila za izpolnjevanje vprašalnika. Spletne vprašalnike smo posredovali sedemnajstim trenerjem selekcij najmlajše starostne skupine, ki delujejo v klubih v Podravju. Trenerji so nato posredovali ankete staršem preko elektronskega ali telefonskega sporočila, v katerem so bili vsi napotki za izpolnjevanje spletne ankete. Čas reševanja ni bil omejen. V teoretičnem delu smo s pomočjo strokovnih knjig uporabili deskriptivno metodo dela. Podatke za raziskovalni del smo zbrali s pomočjo anonimnega spletnega anketnega vprašalnika z vprašanji zaprtega in odprtega tipa ter kombinacije obeh. Za obdelavo podatkov smo uporabili osnovne statistične metode. Rezultate smo predstavili z odstotki in jih ponazorili s tortnimi grafikoni. Uporabljen je bil tabelarni prikaz frekvenčnih distribucij in grafični prikaz, ki je izrisan s pomočjo programa Excel. Z analizo variance (Anova) smo preverili, ali obstajajo statistično značilne razlike med spremenljivkami. Hipoteze smo sprejemali oziroma zavračali s 5 % stopnjo tveganja ($p \leq 0,05$).

3 REZULTATI

Na osnovi ciljev, ki smo si jih zastavili v diplomskem delu in glede na anketni vprašalnik, ki smo ga izvedli pri starših, katerih otroci trenirajo nogomet v Podravju, smo dobili rezultate, ki jih predstavljamo v nadaljevanju diplomskega dela. Rezultati so nazorno predstavljeni v tortnih grafikonih po posameznih sklopih anketnega vprašalnika.

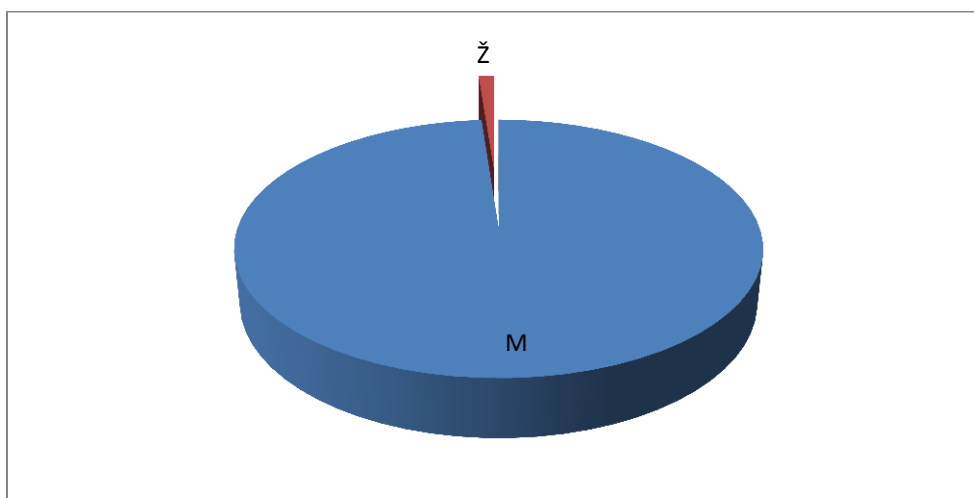
Analiza rezultatov je razdeljena na dva dela: prvi del vključuje analizo rezultatov vprašalnika za starše; drugi del pa preverjanje hipotez.

3.1 ANALIZA REZULTATOV VPRAŠALNIKA ZA STARŠE

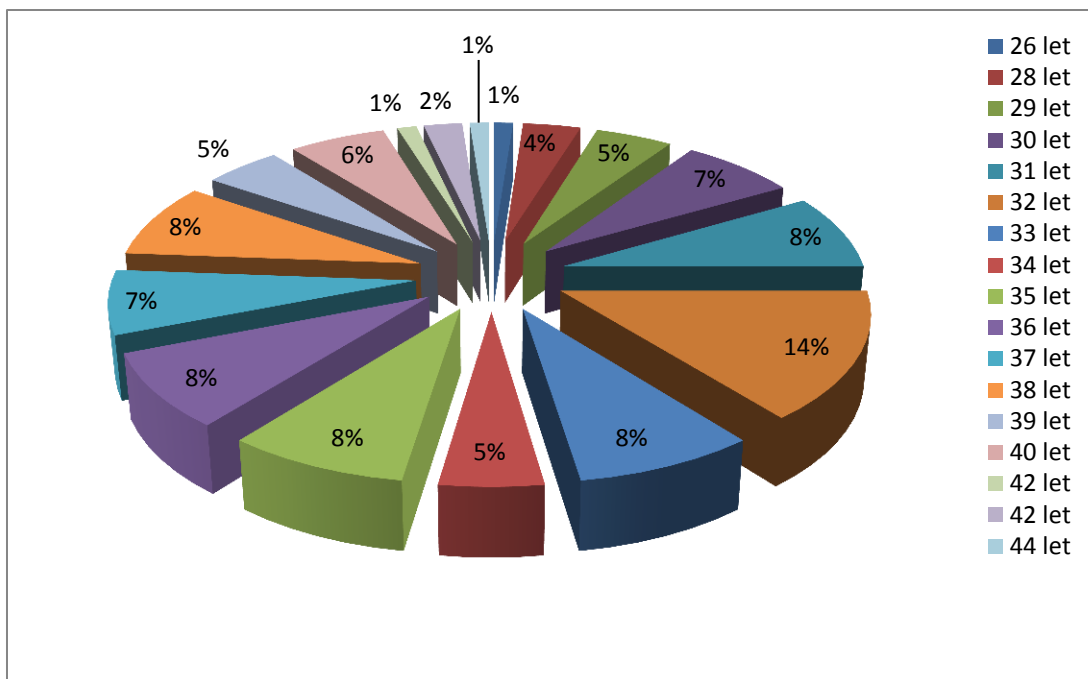
Slika 2. Spol staršev.

Slika 2 nam prikazuje, da je anketo izpolnilo 42 žensk in 42 moških.

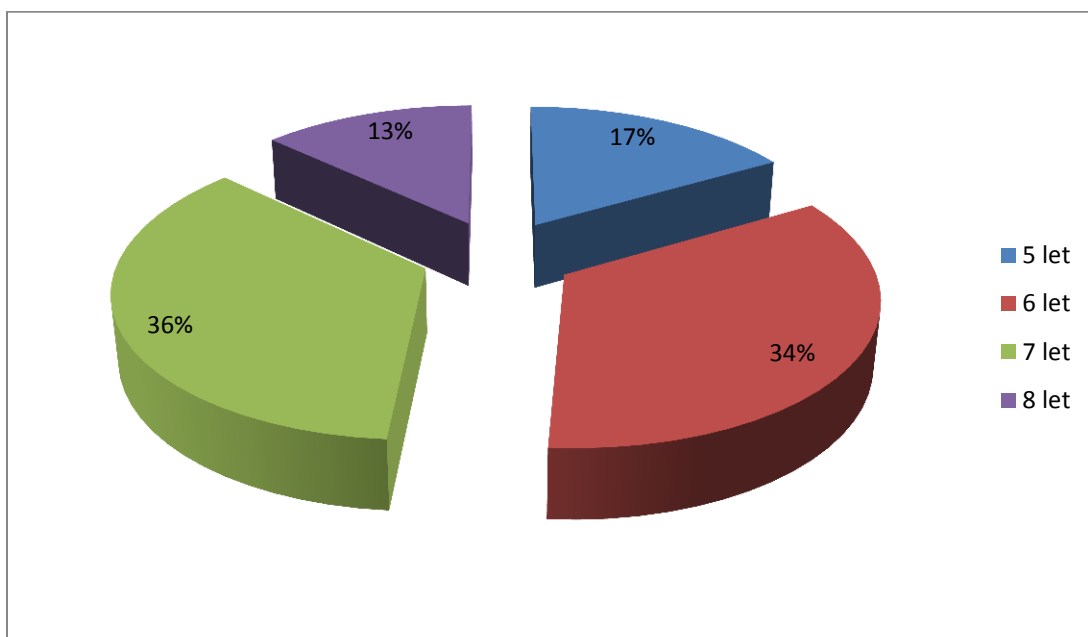
Slika 3. Spol otroka.

Slika 3 nam prikazuje, da je 83 otrok moškega spola in 1 otrok ženskega spola.

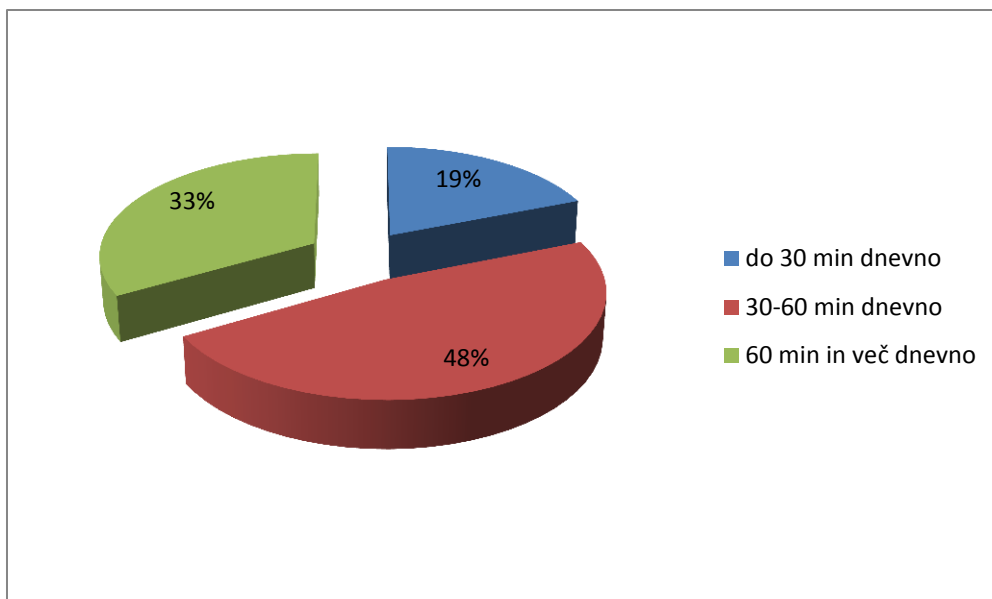
Slika 4. Starost staršev.

Slika 4 nam prikazuje, da so starši stari med 26 in 44 let. Največ je staršev, ki so stari 32 let.

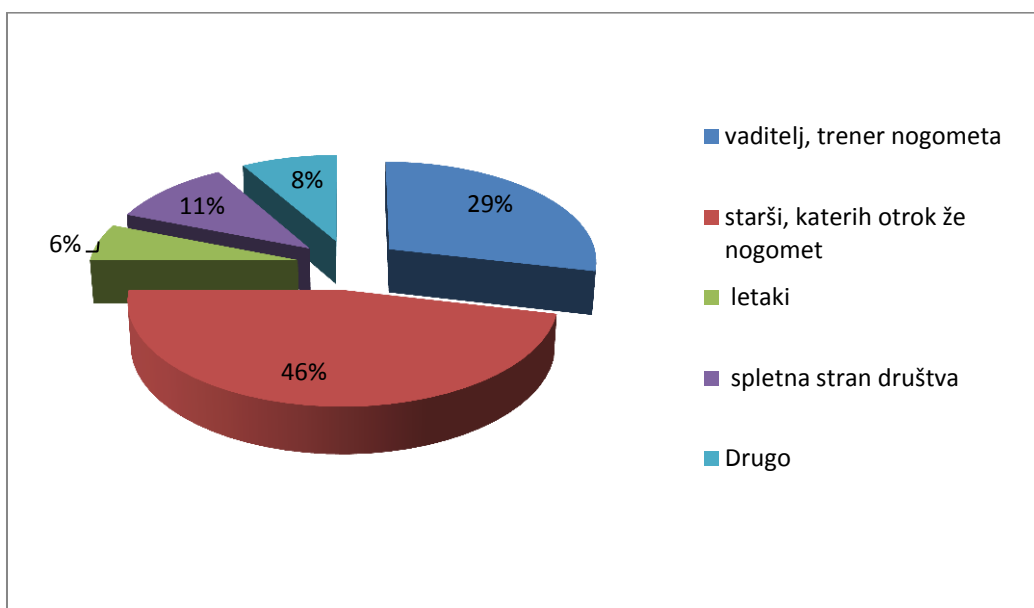
Slika 5. Starost otroka.

Iz slike 5 je razvidno, da je največ otrok starih 7 let (36 %) in 6 let (34 %), povprečje znaša 6,5.

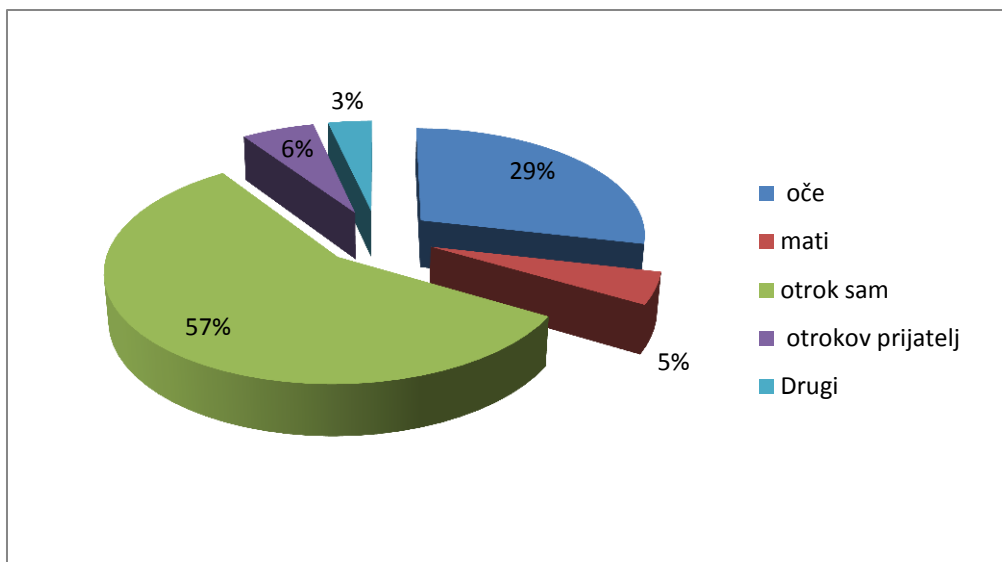
Slika 6. Porabljen čas za interesno dejavnost nogomet.

Slika 6 prikazuje, da največ staršev porabi 30-60 min dnevno (48 %) za interesno dejavnost nogomet svojega otroka.

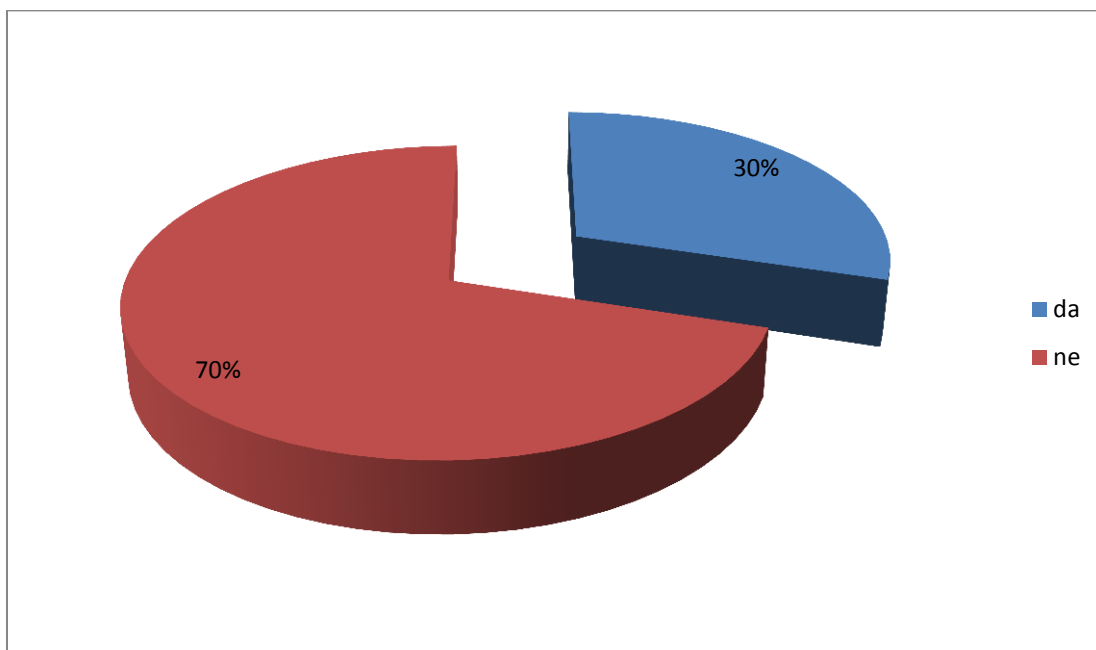
Slika 7. Seznanitev staršev z vadbo nogometa.

Slika 7 nam prikazuje, da je skoraj polovica (46 %) staršev za vadbo nogometa izvedela preko tistih staršev, katerih otroci le-to že obiskujejo. Nato si sledijo: vaditelj, trener nogometa (29 %), spletna stran društva (11 %), drugo (8 %) ter 6 % staršev je za vadbo nogometa izvedela prek letakov. Starši, ki so odgovorili z »drugo« so navedli naslednje: sam, sami ker mož igra nogomet, partner je aktivni igralec v tem klubu, naključje-sprehod mimo igrišča, sami smo se odločili, sosed ter sin sam.

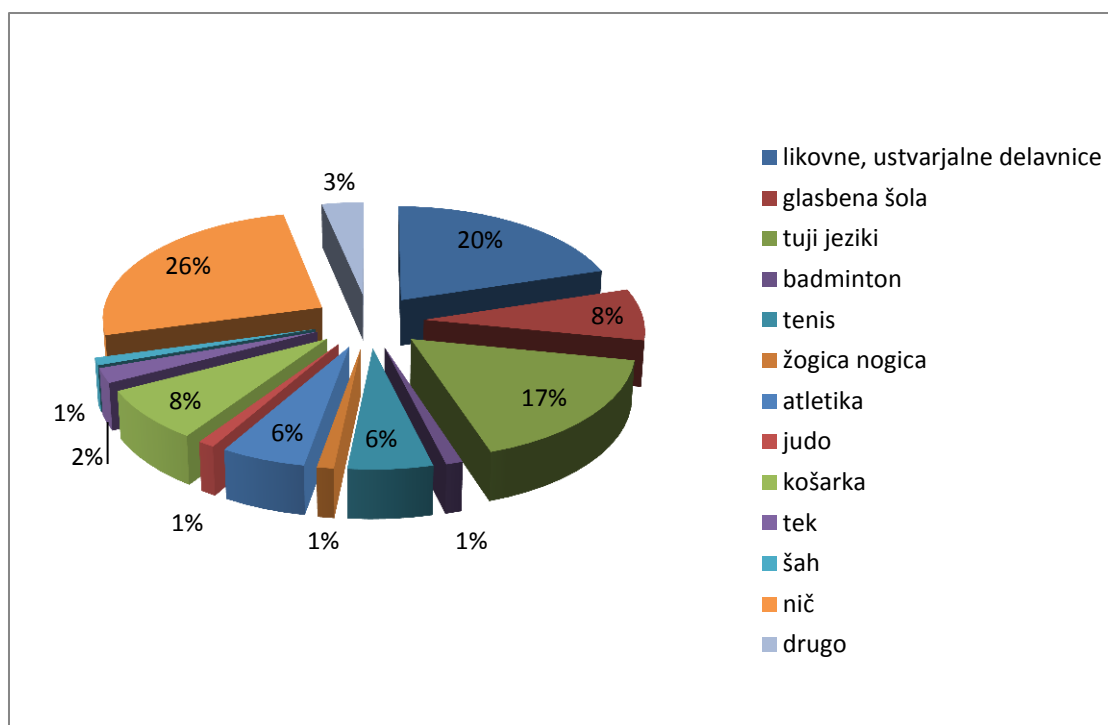
Slika 8. Pobudnik za vključitev otroka v vadbo nogometa.

Iz Slike 8 je razvidno, da je glavni pobudnik (57 %) za vključitev v nogomet otrok sam. Nato si sledijo: oče (29 %), otrokov prijatelj (6 %), mati (5 %) ter drugi (3 %) pod katero so starši označili, da so to oče in mati ali celotna družina.

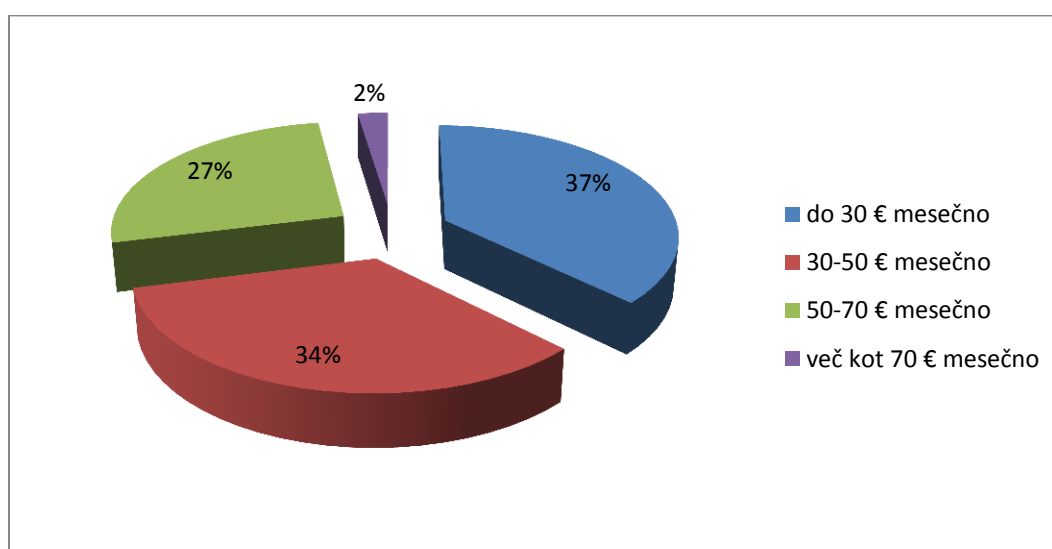
Slika 9. Predhodno zanimanje o strokovni usposobljenosti vaditelja, trenerja.

Slika 9 nam prikazuje, da se velika večina (70 %) ni predhodno pozanimala o strokovni usposobljenosti vaditelja, trenerja.

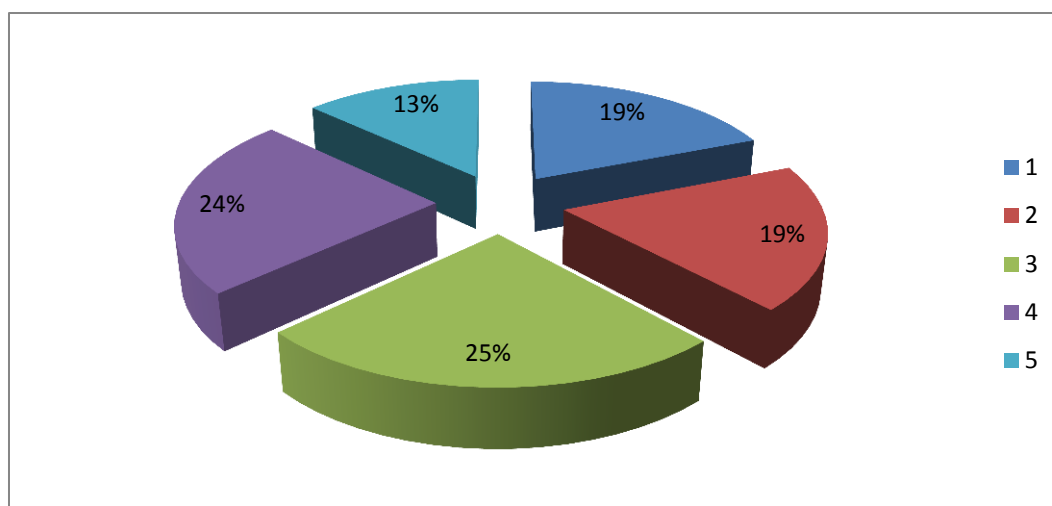
Slika 10. Kaj še, poleg vadbe nogometa, otrok obiskuje v popoldanskem času.

Iz slike 10 je razvidno, da dobra četrtna (26 %) otrok, poleg nogometa ne obiskuje nobenih dejavnosti. Nato sledijo: različne športne zvrsti (27 %) (košarka (8 %), tenis (6 %), atletika (6 %), tek (2 %), šah, žogica nogica, badminton, judo (vsi po 1 %)), likovne, ustvarjalne delavnice (20 %), tuji jeziki (17 %), glasbena šola (8 %) ter drugo (3 %).

Slika 11. Porabljena finančna sredstva za interesno dejavnost nogomet.

Slika 11 nam prikazuje, da največ (37 %) staršev porabi do 30 € mesečno za otrokovo interesno dejavnost nogomet. Nato si sledijo: 30-50 € mesečno (34 %), 50-70 € mesečno (27 %) ter več kot 70 € mesečno (2 %).

Slika 12. Želja staršev, da otrok postane vrhunski športnik.

Iz slike 12 je razvidno, da je največ (25 %) staršev izbralo tretjo stopnjo ambicij. Nato sledi stopnja 4 (24 %) in z razmikom stopnji 2 (19 %) in 1 (19 %) ter stopnja 5 (13 %).

Tabela 2

Zadovoljstvo staršev z dejavniki, ki so povezani z vadbo nogometa

	N	MIN	MAX	POVPREČJE	SD
zadovoljstvo otroka z vadbo	84	3	5	4,50	0,570
zadovoljstvo starša z vadbo	84	3	5	4,37	0,576
strokovno delo vaditeljev	84	3	5	4,32	0,697
prostorske razmere	84	1	5	4,18	0,853
športna oprema, pripomočki, ki so na voljo	84	2	5	4,02	0,821
varnost vadečega med vadbo	84	3	5	4,38	0,710
napredek v gibalnih sposobnostih	84	3	5	4,51	0,591
odnos vaditeljev do vadečih	84	3	5	4,37	0,673
cena vadbenega programa	84	2	5	4,10	0,816
informiranost o vadbenih vsebinah	84	1	5	3,86	0,933
otrokovo druženje s sovadečimi	84	2	5	4,51	0,668

Legenda: N–število odgovorov; MIN–najmanjša vrednost odgovora; MAX–najvišja vrednost odgovora; SD–standardni odklon

Tabela 2 zajema spremenljivke pri dvanajstem vprašanju, ki se nanašajo na zadovoljstvo staršev z vadbo nogometa in z dejavniki, ki so povezani z vadbo. Tabela 2 nam prikazuje rezultate povprečja, standardnega odklona, med drugim pa lahko ugotovimo, koliko staršev se je v svojem odgovoru odločilo za posamezno postavko ter katere so najnižje in najvišje vrednosti, ki so bile podane za posamezno spremenljivko.

Iz tabele 2 je razvidno, da je pri vseh spremenljivkah podalo svoje mnenje vseh 84 vprašanih, pri čemer so povprečne vrednosti visoke. Vzrok za to je, da so posamezne spremenljivke, ki so jih starši izbrali na petstopenjski Likartovi lestvici, dobile visoke ocene. Najnižja ocena, ki so jo starši lahko podali, je bila 1, kar je pomenilo zelo slabo, najvišja pa je bila ocena 5, ki je predstavljala odlično oceno.

Iz stolpca maksimum lahko ugotovimo, da so anketiranci pri vseh spremenljivkah vsaj enkrat uporabili najvišjo oceno odlično. Kot najbolj zadovoljivi pa so starši navedli spremenljivki »napredek v gibalnih sposobnostih« in »otrokovo druženje s sovadečimi«, katerima so namenili povprečno oceno 4,51. Spremenljivka, ki je takoj za njima dosegla visoko povprečje je bila »zadovoljstvo otroka z vadbo« (4,50). Iz stolpca minimum pa lahko ugotovimo, da je pri večini spremenljivk najnižja ocena, ki so jo vprašani podali vsaj enkrat, ocena dva, le pri dveh spremenljivkah so vprašani podali oceno ena, kar pomeni nezadovoljstvo. Starši so najmanj zadovoljni z »informiranostjo o vadbenih vsebinah« (3,86) in »športno opremo, pripomočki, ki so na voljo« (4,02).

Tabela 3

Kakšni so cilji staršev za svojega otroka pri vadbi nogometa

CILJI STARŠEV	N	MIN	MAX	POVPREČJE	SD
da razvija gibalne sposobnosti	84	1	5	4,56	0,683
da potroši odvečno energijo	84	3	5	4,30	0,617
da se spozna z različnimi športi	84	2	5	4,29	0,815
da sklepa nova prijateljstva	84	3	5	4,49	0,668
da se nauči prilagajanja in poslušanja	84	2	5	4,69	0,559
da se nauči reda in discipline	84	3	5	4,68	0,563
da se nauči delovnih navad	84	3	5	4,67	0,608
da se dobro počuti na vadbi	84	3	5	4,62	0,536
da zmaga	84	1	5	3,25	1,129
da se nauči koristnega preživljanja prostega časa	84	3	5	4,52	0,649
da se nauči športne tekmovalnosti	84	1	5	4,25	0,890

Legenda: N–število odgovorov; MIN–najmanjša vrednost odgovora; MAX–najvišja vrednost odgovora; SD–standardni odklon

Tako kot v tabeli 2 so tudi v tabeli 3 prikazani rezultati povprečja, standardnega odklona ter najnižje in najvišje vrednosti, ki so jih starši podali pri posameznih spremenljivkah. Tudi tu je za vse spremenljivke podalo svoje mnenje vseh 84 vprašanih, povprečne vrednosti so (razen pri cilju »da zmaguje«) zelo visoke. Starši pa so prav tako odgovarjali na petstopenjski Likartovi lestvici, pri čemer je 1 pomenilo sploh ni pomembno, 5 pa zelo pomembno.

Iz stolpca maksimum lahko ugotovimo, da so anketiranci pri enajstih spremenljivkah vsaj enkrat uporabili najvišjo oceno. Kot najbolj pomembno so starši navedli spremenljivko »da se nauči prilagajanja in poslušanja«, ki so ji namenili povprečno oceno 4,69. Preostali dve spremenljivki, ki sta takoj za njo dosegli visoki povprečji, sta »da se nauči reda in discipline« (4,68) in »da se nauči delovnih navad« (4,67).

Stolpec minimuma pa nam prikazuje, da je pri večini spremenljivk najnižja ocena, ki so jo vprašani podali vsaj enkrat, ocena tri. Staršem je pri ciljih najmanj pomembno, da njihov otrok zmaguje (3,25).

3.2 PREVERJANJE HIPOTEZE

Hipoteza 1: Starši, ki vložijo več svojega časa za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, imajo večjo željo, da bi otrok postal vrhunski športnik.

Tabela 4

Količina vloženega časa staršev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka

Odgovori	N	Odstotek
Do 30min dnevno	16	19,0 %
30-60 min dnevno	40	47,6 %
Nad 60 min dnevno	28	33,3 %
Skupaj	84	100,0 %

Legenda: N–število odgovorov

Tabela 5

Opisna statistika za dimenziji, želja, da otrok postane vrhunski športnik in količine vloženega časa v interesno dejavnost nogomet

	N	Povprečje	SD
Želja_vrhunskost	84	2,9286	1,31521
Čas	84	1,8095	,39504

Legenda: Želja_vrhunskost–želja, da otrok postane vrhunski športnik; Čas–vložen čas v interesno dejavnost nogomet otroka; N–število odgovorov (84); SD–standardni odklon

Tabela 6

Razlike v vloženem času glede na željo, da otrok postane vrhunski športnik

	Čas	N	Povprečje ranga	Mann-Whitney U (Sig (F))
Želja_vrhunskost	Čas_manj	16	21,41	,000
	Čas_več	68	46,99	

*vrednosti so signifikantne na stopnji zaupanja 0,05

Legenda: Želja_vrhunskost-želja staršev, da otrok postane vrhunski športnik; Čas_manj-vložen čas staršev do 30 min dnevno; Čas_več-vložen čas staršev več kot 30 min dnevno; N-število odgovorov; Mann-Whitney U (Sig(F))-statistična značilnost (F)

V tabeli 5 vidimo opisno statistiko za dimenzijo dnevno vloženega časa v interesno dejavnost nogomet otroka ter za dimenzijo želje, da bi njihov otrok postal vrhunski športnik.

Na 3-stopenjski lestvici glede vloženega časa, so starši izbirali med tremi alternativami in sicer 1 (do 30 min dnevno), 2 (od 30–60 min dnevno) in 3 (60 min in več dnevno). Posameznike, ki so izbrali prvo alternativo smo uvrstili v skupino »čas_manj«, ostali so bili uvrščeni v skupino »čas_več«. Povprečna vrednost odgovorov je 1.81, kar pomeni, da večina staršev porabi na dan od 30 do 60 minut ali 60 minut in več za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, če smo natančni je takih staršev 68. Staršev, ki porabijo 30 minut ali manj je 16.

Na postavko glede želje oz. ambicije po tem, da bi njihov otrok postal vrhunski športnik, so starši odgovarjali na 5-stopenjski lestvici od 1 (nimam ambicij) do 5 (imam zelo velike ambicije). Odgovori so se razprostirali po celotni lestvici, tako so nekateri starši zelo, drugi manj ambiciozni. Povprečna vrednost odgovorov je znašala 2.93.

Naš cilj v prvi hipotezi je bil ugotoviti ali obstajajo statistično pomembne razlike med starši, ki dnevno za interesno dejavnost nogomet svojega otroka porabijo 30 minut ali manj in ostalimi, glede na njihovo željo, da otrok postane vrhunski športnik.

Mann-Whitney U test, ki preverja domnevo o enakosti srednjih vrednosti, je uporabljen zaradi nenormalne porazdelitve podatkov dimenzije želja_vrhunskost na Kolmogorov-Smirnov testu ($p < 0,05$). Naša domneva je nasprotna od ničelne hipoteze in predpostavlja razlike med obema skupinama. Vse skupaj smo preverili na stopnji zaupanja 0,05.

Povprečni rang pri posameznikih, ki vložijo več svojega časa za interesno dejavnost nogomet svojega otroka je 46,99, pri tistih ki vlagajo manj časa pa 21,41. Torej, starši z več vloženega časa imajo v povprečju višji rang in torej večjo željo po tem, da njihov otrok postane vrhunski športnik (glede na range). Na stopnji zaupanja 0.05, lahko potrdimo razlike med željo posameznikov, da njihov otrok postane vrhunski športnik, glede na vložek njihovega časa v interesno dejavnost nogomet otroka. Razlika med skupinama je statistično pomembna.

Tveganje za zavrnitev hipoteze o enakosti srednjih vrednosti je nično tako, da hipotezo 1, ki predpostavlja razlike med skupinama potrdimo.

Hipoteza 2: Starši, ki vložijo več finančnih sredstev za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, imajo večjo željo, da bi otrok postal vrhunski športnik.

Tabela 7

Količina vloženih finančnih sredstev staršev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka

	N	Odstotek
Do 30 € mesečno	31	36,9 %
30-50 € mesečno	28	33,3 %
50-70 € mesečno	22	26,2 %
Nad 70 € mesečno	2	2,4 %
Skupaj	84	100,0 %

Legenda: N–število odgovorov

Tabela 8

Opisna statistika za dimenziji, da otrok postane vrhunski športnik in količine finančnih sredstev, ki jih starši vložijo v interesno dejavnost nogomet svojega otroka

	N	Povprečje	SD
Želja_vrhunskost	84	2,9286	1,31521
Finance	83	1,6265	,48667

Legenda: N–število odgovorov; SD–standardni odklon

Tabela 9

Razlike v vloženih finančnih sredstev glede na željo, da otrok postane vrhunski športnik

	Finance	N	Povprečje ranga	Mann-Whitney U (Sig (F))
Želja_vrhunskost	Finance_manj	31	29,77	,000
	Finance_več	52	49,29	

*vrednosti so signifikantne na stopnji zaupanja 0,05

Legenda: Želja_vrhunskost–želja staršev, da otrok postane vrhunski športnik; Finance_manj–vložena finančna sredstva do 30 € mesečno; Finance_več–vložena finančna sredstva več kot 30 € mesečno; N–število odgovorov; Mann-Whitney U (Sig(F))–statistična značilnost (F)

Tudi v drugi hipotezi, smo preverjali razlike glede na željo staršev, da bi njihov otrok postal vrhunski športnik, s to razliko, da je dimenzijo časa zamenjala dimenzija financ.

Starši so izmed 4 alternativ izbrali odgovor na vprašanje o tem, koliko finančnih sredstev mesečno porabijo za nogometno interesno dejavnost svojega otroka. Izbirali so med naslednjimi alternativami: 1 (do 30 € mesečno), 2 (od 30 do 50 € mesečno), 3 (od 50 do 70 € mesečno) in 4 (70 € in več mesečno).

Kot je razvidno iz tabele 9, smo tudi tukaj starše razdelili v dve skupini, in sicer smo starše, ki porabijo do 30 € mesečno in manj, uvrstili v skupino „finance_manj“, starši ki pa so izbrali ostale 3 alternative, so bili uvrščeni v skupino „finance_več“. Staršev, ki so bili uvrščeni v prvo skupino je skupno 31. Ostalih, ki na mesec porabijo 30 € in več pa 52.

Naš cilj v drugi hipotezi je bil ugotoviti ali obstajajo statistično pomembne razlike med starši, ki za interesno dejavnost nogomet svojega otroka mesečno porabijo 30 € ali manj in ostalimi, glede na njihovo željo, da otrok postane vrhunski športnik.

Podatki po teh dveh skupinah se niso razporejali normalno, zato smo za preučitev hipoteze uporabili neparametrični Mann-whitney test, ki preverja domnevo o enakosti srednjih vrednosti. Naša domneva je nasprotna od ničelne hipoteze in predpostavlja razlike med obema skupinama. Vse skupaj smo preverili na stopnji zaupanja 0,05.

Povprečni rang pri posameznikih, ki vložijo mesečno več svojih finančnih sredstev za interesno dejavnost svojega otroka je 49,29, pri tistih, ki vlagajo manj pa 29,77. Torej, posamezniki z več namenjenega denarja imajo v povprečju višji rang in tako večjo željo po tem, da njihov otrok postane vrhunski športnik (glede na range).

Na stopnji zaupanja 0.05, lahko potrdimo razlike med željo staršev, da njihov otrok postane vrhunski športnik, glede na vložek finančnih sredstev v interesno dejavnost nogomet otroka. Razlika med skupinama je statistično pomembna. Tveganje za zavrnitev hipoteze o enakosti srednjih vrednosti je nična tako, da hipotezo 2, ki predpostavlja razlike med skupinama prav tako potrdimo.

Hipoteza 3: Staršem, ki vložijo več svojega časa za interesno dejavnosti nogomet svojega otroka, se zdi uresničevanje ciljev povezanih z vadbo pri nogometu bolj pomembno.

Tabela 10

Opisna statistika za dimenzijo ciljev, ki jih imajo starši pri vadbi nogometa svojega otroka

	N	Min	Max	povprečje	SD
Cilji_združeno	84	3	5	4,3918	,33513

Legenda: N–število odgovorov; Min–najmanjša vrednost odgovora; Max–najvišja vrednost odgovora; SD–standardni odklon

Tabela 11

Razlike v uresničevanju ciljev, glede na količino vloženega časa staršev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka

	Čas	N	Povprečje ranga	Mann-Whitney U (Sig (F))
Cilji_združeno	Čas_manj	16	41,66	,887
	Čas_več	68	42,70	

*vrednosti so signifikantne na stopnji zaupanja 0,05

Legenda: Čas_manj–vložen čas do 30 min dnevno; Čas_več–vložen čas več kot 30 min dnevno; N–število odgovorov; Mann-Whitney U (Sig(F))–statistična značilnost (F)

Hipoteza 3 je povezana s cilji oz. pričakovanji, ki jih imajo starši v povezavi z interesno dejavnostjo nogomet, v katero je vključen njihov otrok. Starši so na lestvici od 1 (sploh ni pomembno) do 5 (zelo pomembno) označili, kako pomemben se jim zdi posamezen cilj. Starši so pomembnost označevali na naslednjih ciljih: razvijanje gibalnih sposobnosti, potrošnja odvečne energije, poznavanje različnih športov, sklepanje novih prijateljstev, učenje prilagajanja in poslušanja, učenje reda in discipline, učenje delovnih navad, dobro počutje na vadbi, zmagovanje, učenje koristnega preživljanja prostega časa in učenje športne tekmovalnosti.

V hipotezi 3 smo znova predpostavili razlike glede na predhodno razdelitev staršev v skupine v povezavi s časom, ki ga vložijo v interesno dejavnost nogomet svojega otroka. Predpostavili smo, da se tistim staršem, ki v interesno dejavnost vlagajo več časa, nasploh zdijo omenjeni cilji bolj pomembni in na lestvici od 1 do 5 označujejo višje rezultate. V ta namen smo posamezne cilje združili v skupno dimenzijo.

Že povprečne vrednosti rangov nakazujejo na to, da bistvenih razlik med skupinama ni. To potrjuje tudi Mann-whitney test, na stopnji zaupanja 0.05, statistično pomembnih razlik med skupinama ni. Signifikanca znaša 0.887. Hipotezo 3, tako zavrnamo.

Hipoteza 4: Staršem, ki vložijo več finančnih sredstev za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, se zdi uresničevanje ciljev povezanih z vadbo pri nogometu bolj pomembno.

Tabela 12

Razlike v uresničevanju ciljev, glede na količino vloženih finančnih sredstev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka

	Finance	N	Povprečje ranga	Mann-Whitney U (Sig (F))
Cilji_združeno	Finance_manj	31	41,60	,906
	Finance_več	52	42,24	

*vrednosti so signifikantne na stopnji zaupanja 0,05

Legenda: Finance_manj–vložena finančna sredstva do 30 € mesečno; Finance_več–vložena finančna sredstva več kot 30 € mesečno; N–število odgovorov; Mann-Whitney U (Sig(F))–statistična značilnost (F)

Hipoteza 4 je prav tako povezana s cilji oz. pričakovanji, ki jih imajo starši v povezavi z interesno dejavnostjo nogomet, v katero je vključen njihov otrok. Starši so na lestvici od 1 (sploh ni pomembno) do 5 (zelo pomembno) označili, kako pomemben se jim zdi posamezen cilj. Starši so pomembnost označevali na naslednjih ciljih: razvijanje gibalnih sposobnosti, potrošnja odvečne energije, poznavanje različnih športov, sklepanje novih prijateljstev, učenje prilagajanja in poslušanja, učenje reda in discipline, učenje delovnih navad, dobro počutje na vadbi, zmagovanje, učenje koristnega preživljanja prostega časa in učenje športne tekmovalnosti.

V hipotezi 4 smo znova predpostavili razlike glede na predhodno razdelitev staršev v skupine, tokrat v povezavi z obsegom finančnih sredstev, ki jih vložijo v interesno dejavnost nogomet svojega otroka. Predpostavili smo, da se tistim staršem, ki v interesno dejavnost vlagajo več sredstev, nasploh zdijo omenjeni cilji bolj pomembni in na lestvici od 1 do 5 označujejo višje rezultate. V ta namen smo posamezne cilje združili v skupno dimenzijo, ki smo jo uporabili že za preverjanje hipoteze 3.

Enako kot pri hipotezi 3 tudi tukaj že povprečne vrednosti rangov nakazujejo na to, da bistvenih razlik med skupinama ni. To potrjuje tudi Mann-whitney test, na stopnji zaupanja 0.05, statistično pomembnih razlik med skupinama ni. Signifikanca znaša 0.906. Hipotezo 4, tako zavrnamo.

Hipoteza 5: Staršem, ki vložijo več svojega časa v interesno dejavnost nogomet svojega otroka, se zdi uresničevanje cilja »da zmaguje« pri nogometu bolj pomembno.

Hipoteza 6: Staršem, ki vložijo več finančnih sredstev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka, se zdi uresničevanje cilja »da zmaguje« pri nogometu bolj pomembno.

Tabela 13

Opisna statistika za cilj »da zmaguje«

	N	Min	Max	Povprečje	SD
Cilj »Da zmaguje«	84	1	5	3,2500	1,12876

Legenda: N–število odgovorov; Min–najmanjša vrednost odgovora; Max–najvišja vrednost odgovora; SD–standardni odklon

Tabela 14

Razlike v uresničevanju cilja »da zmaguje«, glede na vložena finančna sredstva in glede na količino vložene časa v interesno dejavnost nogomet svojega otroka

		N	Povprečje ranga	Mann-Whitney U (Sig (F))
Cilj »da zmaguje«	Finance_manj	31	39,65	,478
	Finance_več	52	43,40	
	Čas_manj	16	41,09	,791
	Čas_več	68	42,83	

*vrednosti so signifikantne na stopnji zaupanja 0,05

Legenda: Finance_manj–vložena finančna sredstva do 30 € mesečno; Finance_več–vložena finančna sredstva več kot 30 € mesečno; Čas_manj–vložen čas staršev do 30 min dnevno; Čas_več–vložen čas staršev več kot 30 min dnevno; N–število odgovorov; Mann-Whutney U (Sig(F))–statistična značilnost (F)

Pri hipotezi 5 in 6 smo predpostavili razlike glede na predhodno razdelitev staršev v skupine, tudi tokrat v povezavi z obsegom finančnih sredstev in obsegom časa, ki ga vložijo v interesno dejavnost nogomet svojega otroka. Predpostavili smo, da se tistim staršem, ki v interesno dejavnost vlagajo več finančnih sredstev, zdi uresničevanje cilja »da zmaguje« bolj pomembno in na lestvici od 1 do 5 označujejo višje rezultate. Prav tako smo predpostavili, da se tistim staršem, ki v interesno dejavnost vlagajo več svojega časa, zdi uresničevanje cilja »da zmaguje« bolj pomembno in na lestvici od 1 do 5 označujejo višje rezultate.

Enako kot pri hipotezi 3 in 4, tudi tukaj že povprečne vrednosti rangov nakazujejo na to, da bistvenih razlik med skupinama ni. To potrjuje tudi Mann-whitney test, na stopnji zaupanja 0.05. Pri hipotezi 5 statistično pomembnih razlik med skupinama ni. Signifikanca znaša 0.791. Hipotezo 5, tako zavrnamo. Tudi pri hipotezi 6 statistično pomembnih razlik ni. Signifikanca znaša 0,478. Hipotezo 6, tudi zavrnamo. Kljub temu, pa so pri hipotezi 6 vidne določene razlike, ki bi bile ob večjem vzorcu lahko tudi statistično pomembne.

4 RAZPRAVA

V diplomski nalogi smo ugotavljali in analizirali razloge za vključevanje pet do osemletnih otrok v nogomet v Podravju. Anketne vprašalnike smo poslali sedemnajstim različnim nogometnim klubom v Podravju. V našo raziskavo smo vključili 84 staršev (42 moških in 42 žensk) v starosti 26–44 let.

Zanimalo nas je koliko finančnih sredstev in časa porabijo starši za interesno dejavnost nogomet svojega otroka in v kakšnih povezavi je to z njihovo željo, da otrok postane vrhunski športnik. Prav tako smo ti dve spremenljivki povezali z uresničevanjem ciljev povezanih z vadbo nogometa za katere smo predpostavili, da bodo le ti višjih vrednosti- bolj pomembni za tiste starše, ki vložijo več svojega časa ali več finančnih sredstev v interesno dejavnost nogomet svojega otroka. Osredotočili smo se tudi na posamezni cilj »da zmaga« in preverili njegovo povezanost z finančnimi sredstvi in časom, ki ga starši namenijo za interesno dejavnost nogomet svojega otroka. Predpostavili smo, da se bo staršem, ki bodo vložili več finančnih sredstev ali več svojega časa v interesno dejavnost otroka, zdelo uresničevanje tega cilja bolj pomembno.

Poleg osnovnih vprašanj (kot so: spol otroka in starša, starost otroka in starša) nas je zanimalo, koliko svojega časa starši namenijo za interesno dejavnost nogomet svojega otroka. Ugotovili smo, da največ staršev porabi 30–60 min dnevno (48 %), sledita mu rezultata 60 min in več dnevno (33 %) ter do 30 min dnevno (19 %).

Ugotoviti smo želeli tudi kdo je seznanil starše z vadbo nogometa. Rezultati so pokazali, da je skoraj polovica (46 %) staršev za vadbo nogometa izvedela preko tistih staršev, katerih otroci le-to že obiskujejo, nato jim sledijo vaditelji, trenerji nogometa (28 %). Ta podatka govorita o tem, da klubi prav z kakovostnim delom najbolje promovirajo svojo nogometno šolo in programe. Zadovoljni starši in otroci ob kakovostnem delu vaditeljev, trenerjev so prava kombinacija za razvoj otroka in razvoj kluba. Oblakova (2014) je v svoji diplomski nalogi, ki je podobno raziskavo izvajala na področju športne gimnastike prišla do podobne ugotovitve. V njenem primeru je slaba polovica (43 %) za vadbo izvedelo preko staršev katerih otrok že trenira športno gimnastiko in 32 % staršev je za vadbo izvedelo preko vaditeljev, trenerjev športne gimnastike.

Starši v naši diplomski nalogi so se seznanili z vadbo nogometa tudi preko spletne stran društva, ampak le v 10 % ter preko letakov v 6 %. Čeboklijeva, Videmškova, Karpljuk in Štihec (2009, v Fefer, 2010) so v raziskavi, kjer so ugotavljali razloge za vključevanje otrok v športno vadbo, ugotovili, da je bilo največ staršev seznanjenih z vadbo preko otrokove vzgojiteljice ali učitelja (32 %) ter različnih plakatov in letakov (26 %). Drugačne podatke od naših je dobila tudi Jambrešičeva (2003, v Fefer, 2010), ki je izvedla podobno raziskavo o športnem programu za predšolske otroke v Ljubljani in ugotovila, da je delež staršev, ki so izvedeli za program s plakatov in letakov kar 44 %. Precej staršev je za program izvedelo tudi

od prijateljev (34 %), nekoliko manj pa od vzgojiteljic v vrtcu (14 %). Poleg prijateljev in vzgojiteljic so torej tudi dobri in zanimivi plakati in letaki, ki pritegnejo pozornost in zanimanje, zelo pomemben dejavnik obveščanja staršev o izbiri dejavnosti s katero lahko njihovi otroci aktivno preživljajo prosti čas.

Nato nas je zanimalo, kdo je bil pobudnik za vključitev otroka v vadbo nogometa. Ugotovili smo, da je glavni pobudnik (57 %) za vključitev v nogomet otrok sam, nato pa mu sledi oče (29 %). Oblakova (2014) je v svoji diplomski nalogi ugotovila, da sta glavna pobudniki za vključitev otroka v vadbo športne gimnastike, matere (34 %) in otroci sami (34 %) ter le v 6 % očetje. V raziskavi Videmškove, Strahove in Stančevičeve (2001) in diplomskem delu Feferja (2010) so glavne pobudnice za športno dejavnost v družini matere, očetje pa se ukvarjajo s športno dejavnostjo v krogu prijateljev in znancev. Čeboklijeva, Videmškova, Karpljuk in Štihec (2009, v Fefer, 2010) pa so v podobni raziskavi dobili nekoliko drugačne rezultate, saj je bil po njihovem glavni pobudnik za vključitev v športno vadbo otrok sam (55 %), šele s 36 % pa mu sledijo starši. Tomčeva (2010, v Fefer, 2010) je v svoji raziskavi ugotovila, da so pobudniki za vključitev otrok v športno vadbo prav starši (71,4 %). Če se za dejavnost odloči otrok sam, je navadno isto dejavnost obiskoval brat, sestra, ožji sorodnik ali morda prijatelj. Tako je bilo 26,2 % otrok samih pobudnikov za vključitev v športno dejavnost in le 2,4 % otrok so za športno vadbo navdušile vzgojiteljice.

Nato smo se pozanimali ali se starši predhodno pozanimajo o strokovni usposobljenosti trenerja. Ta podatek je bil večinsko na strani odgovora ne (70 %) in tako izpostavil novo težavo. Starši si želijo kakovostnega dela s svojimi otroci, vendar če se bo dejansko to zgodilo pa jih pa ne zanima. Mogoče zato ker se jim zdi samoumevno, da bodo vaditelji, trenerji nogometa primerno usposobljeni. Dejstvo je, da je potrebno imeti v teh starostnih skupinah dobro usposobljen kader, saj so ta leta ključnega pomena za razvoj otroka. Trenerji s svojim delom vplivajo na otrokova znanja, sposobnosti, športne navade, socializacijo in na dožemanje športa. Starši morajo čutiti odgovornost, katero prevzemajo, ko vpišejo otroka v vadbeni program. Oblakova (2014) je v svoji diplomski nalogi dobila še višji odstotek staršev (83 %), ki se niso predhodno pozanimali o usposobljenosti vaditeljeve oziroma trenerjeve usposobljenosti. Glavni razlogi za to so bili: da zaupajo ŠD GIB Šiška, da ima usposobljen kader, dolgoletna uspešna tradicija športnega društva, nekateri pa zaupajo prijateljevemu priporočilu. Preostali delež staršev (17 %) pa se je za usposobljenost pozanimal zaradi formalnega zagotavljanja kakovosti dela in zaradi strokovnosti in izkušenj, ki so jim pomembne. Tudi Fefer (2010) je dobil podoben delež zanimanja kot Oblakova (2014) s tem, da so bili razlogi za to drugačni. Razlogi za nezanimanje, ki jih je ugotovil so bili, da starši menijo, da naj bi bili vaditelji in trenerji dovolj samokritični, odgovorni in dovolj izkušeni, da suvereno izvajajo vadbo. Tisti, ki pa so se o usposobljenosti pozanimali, pa so to storili zlasti zaradi varnosti otroka med vadbo. Tudi Čeboklijeva, Videmškova, Karpljuk in Štuhec (2009, v Fefer, 2010) ugotovijo, da kar dvema tretjinam anketirancev ustrezna izobrazba ni bila pomembna. V raziskavi, ki jo je opravila Tomčeva (2010, v Fefer, 2010), pa je primerna

strokovnost vaditelja zanimala polovico anketirancev, kar pa je še vedno malo glede na sedanje zahteve, ki jih ima vedno več staršev.

Ker je aktivnost otrok v popoldanskem času je zelo pomembna, saj imajo tako otroci z različnimi dejavnostmi zapolnjen čas, ki ga kvalitetno preživijo. Zato nas je zanimalo kaj, zraven nogometa otroci še obiskujejo. Odgovora z največjim deležem sta bila nič (26 %) in različne športne zvrsti (27 %). Med različne zvrsti so starši največkrat napisali košarko (8 %), sledijo tenis (6 %), atletika (5 %), tek (2 %), judo (1 %), žogica nogica (1 %) ter badminton (1 %). Odgovor, da ne obiskujejo nič govori o tem, da nogomet zavzema velik delež prostega časa otrok, saj so trening najmlajših selekcij tudi do 4 krat tedensko. Nekaterim se uspe poleg nogometa ukvarjati tudi z ostalimi športnimi zvrstmi, kar je zelo spodbudno, saj je pomembno, da se otroci preizkušajo v različnih športnih zvrsteh in s tem dobijo gibalno širino. Za otroka je pozitivno, da dobi veliko izkušenj iz različnih športov in se tako lažje odloči, kateri šport mu najbolj ustreza in bo v njem posledično dlje časa vztrajal. Veliko staršev je označilo kot dodatne dejavnosti v prostem času njihovih otrok tudi likovne, ustvarjalne delavnice (19 %), tuje jezike (17 %) in glasbeno šolo (9%). Otrok se mora razvijati tudi na vseh področjih in ne samo športnih. Napačno bi bilo govoriti o športu, kot edinem in najboljšem preživljanju prostega časa otrok. Pravilno je, da otrok razvija svoje intelektualne, govorne sposobnosti ter se razvija na družbenem in kulturnem področju. Najpomembnejše pa je, da si aktivnosti izbira sam, starši morajo imeti tukaj samo vlogo usmerjevalca in tistega, ki otroku omogoči, da je uspešen v tistem v čemer resnično uživa. Oblakova (2014) je v svoji raziskavi ugotovila, da se 86 % otrok poleg športne gimnastike v popoldanskem času ukvarja še z različnimi športnimi zvrstmi (36 %), kot so: ples, plavanje, smučanje, prosto plezanje, balet, atletika, odbojka, judo in jahanje. Največ jih poleg športne gimnastike obiskuje še tuje jezike (24 %), takoj za tem pa tudi glasbeno šolo (12 %). Tabornike in šah obiskuje po ena deklica, verouk pa dve deklici. Takih, ki se poleg športne gimnastike v popoldanskem času ne ukvarjajo z nobeno aktivnostjo je 14 %. Fefer (2010, v Oblak, 2014) v svojem diplomskem delu navaja, da se slaba tretjina poleg vadbe akrobatike ukvarja s športi kot judo, tenis, roket, rolanje, kolesarjenje, pohodi, z 31,6 % pa sledijo tisti, ki so prostovoljni gasilci ali pa se ukvarjajo s petjem ali plesom. Devet otrok obiskuje tečaj tujega jezika, po trije pa glasbeno šolo in likovne delavnice. Kropcejeva (2001, v Fefer, 2010) je v svoji raziskavi ugotovila, da se več kot polovica otrok, starih od 4 do 6 let, ne ukvarja z nobeno organizirano dejavnostjo, kar je že alarmanten podatek, če vemo, da so to otrokova najboljša leta za učenje.

Ena izmed glavnih stvari, ki nas je zanimala je bila, koliko finančnih sredstev starši porabijo za interesno dejavnost nogomet svojega otroka. Ugotovili smo, da je največ takih, ki porabijo do 30 € mesečno (37 %). Nato si sledijo 30-50 € mesečno (34 %), 50-70 € mesečno (27 %) ter več kot 70 € mesečno (2 %). Ti vložki so, če pogledamo na trenutno gospodarsko stanje in predpostavimo, da otroci ne obiskujejo samo nogometa v popoldanskem času, veliki.

Želja staršev, da bi otrok postal vrhunski športnik je opazna že pri najmlajši starostni skupini otrok. Kakšna je ta želja nas je zanimalo v naslednjem vprašanju. Željo, da otrok postane vrhunski športnik smo preverjali na petstopenjski Likartovi lestvici. Pri kateri je vrednosti 1 predstavljal, da starši nimajo nobenih ambicij do stopnje 5, ki je predstavljal, da imajo starši zelo velike ambicije, da otrok postane vrhunski športnik. Dobili smo naslednje rezultate: največ (25 %) staršev je izbralo tretjo stopnjo ambicij, nato si sledijo stopnja 4 (24 %) in z razmikom stopnji 2 (19 %) in 1 (19 %), najmanj staršev (13 %) pa ima zelo velike ambicije, da otrok postane vrhunski športnik. Če povzamemo imajo starši v povprečju (2.93) dokaj velike ambicije, da otrok postane vrhunski športnik. Kar je predvsem v tej starostni skupini zaskrbljujoče. Pri teh letih še ne moremo gledati na otroka kot bodočega vrhunskega športnika. Cilji so v tej starostni skupini popolnoma drugačni. Otrok se šele razvija in dobiva nov pogled na šport in njegovo vlogo ter pomembnostjo v življenju. Želja staršev po vrhunskosti, tega procesa ne more spodbujati, lahko ga le zavre oziramo iz njega naredi škodo. Otroku lahko šport hitro dojememo, kot neprijetno obvezo s katero se dokazuje staršem in zadovoljuje njihove želje. Svoje volje otrok ni zmožen izraziti, kar lahko vodi v zapiranje v sebe, negotovost, nezaupanje v svoje sposobnosti in pretirano tekmovalnost. Vse to lahko pusti hude posledice na otroku za celo življenje. Vse premalo staršev se zaveda, da lahko s svojimi željami in pritiski, ki jih delajo na otroka močno škodujejo njegovemu razvoju. Izraz želje staršev je jasno viden skozi tekme otrok, takrat se starši popolnoma vživijo v otrokovo igranje in ga vodijo z kričanjem, kar iz tribune. Takšni starši, uporabljajo neprimerne besede in se velikokrat spustijo v besedni konflikt s starši nasprotne ekipe. Če to povežemo s tem, da so otroci ogledalo staršev, jim dajejo s takim obnašanjem vse prek kot dober zgled. Predvsem pa jih s takimi obnašanjem še dodatno, nepotrebno obremenjujejo.

Ključ uspešne organizirane športne dejavnosti je zadovoljstvo staršev z vadbenim programom, ki ga obiskuje njihov otrok. Zato smo s pomočjo Likartove lestvice ugotavljali zadovoljstvo staršev s ponudbo, ki jo ponuja njihov klub. Starši so v povprečju zelo pozitivno ocenjevali vse podane spremenljivke, kot najbolj zadovoljivi pa so starši navedli spremenljivki »napredek v gibalnih sposobnostih« in »otrokovo druženje s sovrstniki«, katerima so namenili povprečno oceno 4,51. Spremenljivka, ki je takoj za njima dosegla visoko povprečje je »zadovoljstvo otroka z vadbo« (4,50). Tako se obe spremenljivki (»zadovoljstvo otroka z vadbo« in »otrokovo druženje s sovrstniki«), kateri sta v naši raziskavi dosegli isti povprečni vrednosti, odlično dopolnjujeta. Šport pomembno vpliva na socializacijo otroka, saj se otrok skozi šport druži s sovrstniki, spoznava nove prijatelje in komunicira z njimi. Če se otrok počuti dobro v družbi otrok s katerimi trenira, raje prihaja na treninge in je bolj zadovoljen z njimi. Oblakova (2014) je v svoji raziskavi za isto vprašanje, dobila drugačne rezultate, kjer so starši najbolj zadovoljni s spremenljivkami: »napredek v gibalnih sposobnostih«, kateri so namenili povprečno oceno 4,63, »strokovno delo vadiateljev« (4,54) ter »odnos vadiatelja do vadečih« (4,46). Fefer (2010) je v svojem diplomskem delu ugotovil, da so starši najbolj zadovoljni s ceno vadbenega programa. Miklič (2008, v Fefer, 2010) pa je v njegovem primeru za isto spremenljivko ugotovil, da so s tem starši najmanj zadovoljni. Starši so v našem primeru najmanj zadovoljni z »informiranostjo o vadbenih vsebinah« (3,86)

in »športno opremo, pripomočki, ki so na voljo« (4,02). Starši so s tem pokazali, da rabijo potrditve in informacije o delu z njihovimi otroci. Starši želijo za svojega otroka najboljše in zato jih je treba seznaniti o vadbenem programu, ki ga izvajajo trenerji. S tem se med trenerjem in starši vzpostavi vez zaupanja in delo lahko poteka bolj učinkovito in tekoče. Kajti, ko so starši negotovi in nimajo dovolj informacij, postavljajo veliko vprašanj in otroka učijo stvari po svojem občutku in prepričanjih, velikokrat napačne stvari, neskladne z vadbenim programom. Izraženo nezadovoljstvo staršev s športno opremo, pripomočki, ki so na voljo nas je presenetilo. Saj vemo, da vadba najmlajših otrok poteka pretežno skozi igro, katero lahko količina in raznolikost pripomočkov vsekakor naredi bolj zanimivo, prijetno in učinkovito. Že preprosti pripomočki, kot so stožci različnih velikost, obroči in palice nam omogočajo izvedbo nešteto različnih poligonov, štafetnih in drugih iger, s katerimi lahko vplivamo tako na koordinacijo, hitrost kot na nogometni tehnično znanje in na mnoge druge sposobnosti. Tudi Oblakova (2014) je za spremenljivko »informiranostjo o vadbenih vsebinah« dobila nizko povprečno vrednost (3,31), medtem pa ja za spremenljivko »športno opremo, pripomočki, ki so na voljo« dobila precej višjo povprečno vrednost (4,43), kot v naši raziskavi. Najmanjšo povprečno vrednost je dobila pri spremenljivki »prostorske razmere« (3,00), katera je v naši raziskavi dobila precej višjo vrednost (4,18). Trenerji so se v naši anketi s svojim odnosom (4,37) izkazali nekoliko bolje kot s svojo strokovnostjo (4,32). To še enkrat več izpostavi problem, da z najmlajšimi starostnimi skupinami delajo predvsem trenerji začetniki. Kljub vsemu pa je delo trenerjev vedno boljše in se razvija v pravilni smeri, saj je povprečje 4,32, ki ocenjuje strokovnost vaditeljev, trenerjev kljub temu zelo veliko.

Iz zadnjega anketne vprašanja smo s pomočjo Likartove lestvice ugotavljali, kakšni so cilji staršev za svojega otroka pri vadbi nogometa. Starši so ocenjevali enajst spremenljivk od 1 (sploh ni pomembno) do 5 (zelo pomembno) in dobili smo zelo visoke povprečne vrednosti (razen pri cilju, da zmaguje). Kot najbolj pomembno so starši navedli spremenljivko, »da se nauči prilagajanja in poslušanja«, ki so ji namenili povprečno oceno 4,69. Preostali dve spremenljivki, ki sta takoj za njo dosegli tudi visoki povprečji, sta bili »da se nauči reda in discipline« (4,68) in »da se nauči delovnih navad« (4,67). Starši se zavedajo pomembnosti vzgoje, in te tri visoke povprečne vrednosti se skladajo s tem. Skozi šport se otrok nauči vseh treh ciljev. Saj v nogometu veljajo določena pravila v slačilnici, pred in po treningu kot tudi na samem treningu. Obstoječi sistem otroka prisili, da se mu prilagodi in deluje v skladu z večino. Otrok skozi šport občuti odgovornost (da je točen na trening, da si pripravi torbo za trening, da se primerno obnaša, da spoštuje trenerja in sovadeče ipd.) in tako vzporedno z razvijanjem gibalnih sposobnosti, razvija tudi svoje vrednote. Oblakova (2014) je v svoji raziskavi dobila za iste tri spremenljivke, manjša povprečja: »Da se nauči prilagajanja in poslušanja« (4,43), »Da se nauči reda in discipline« (4,49), »Da se nauči delovnih navad« (4,54). Ugotovila je, da je staršem najbolj pomembno, da otrok razvija gibalne sposobnosti (4,97). Zraven te spremenljivke je ugotovila še visoko povprečno vrednost pri cilju »da se dobro počuti na vadbi« (4,89) in cilju »da se nauči delovnih navad« (4,54).

Vsem omenjenim ciljem v naši diplomski nalogi po povprečni vrednosti sledijo cilji, »da se dobro počuti na vadbi« (4,62), »da razvija gibalne sposobnosti« (4,56), »da se nauči koristnega preživljanja prostega časa« (4,52) ter »da sklepa nova prijateljstva« (4,49). Starši v nogometu vidijo interesno dejavnost skozi katero otroci razvijajo gibalne sposobnosti, se v njej dobro počutijo, hkrati, sklepajo prijateljstva s podobno mislečimi otroci in se izogibajo nekvalitetnem preživljanju prostega časa. Starši z vpisom otroka v vadbo nogometa hočejo otroka »zavarovati« pred »ulico« in ga »pravilno« usmeriti v življenje. Storjeno delo na področju vzgoje v obdobju otroštva, predstavlja kasneje v čustveno razburkanem obdobju mladostništva, ključni del. Če bo otrok v skupini drugih otrok, ki razmišljajo isto, imajo podobne vrednote in bo sklepal z njimi močno prijateljstvo, se bo tako izognil drugim »problematičnim« skupinam in bo spremembe, ki bo jih izkusil v času mladostniškega razvoja, doživel bolj mirno in bolj predvidljivo.

Najmanjša povprečna vrednost je bila opažena pri cilju, »da otrok zmaguje« (3,25). Čeprav je povprečna vrednost tega cilja vseeno precej nižja od ostalih vrednosti je ta še vedno previsoka in neskladna z praviimi cilji, kateri bi morali prevladovati pri vadbi otrok te starosti. Še vedno si preveč staršev želi dobrih rezultatov in tekmovalne uspešnosti svojega otroka. Uspeh starši vse prevečkrat vrednotijo skozi in samo rezultat. Če otrok zmagaja in doseže veliko golov je uspešen in dober, v nasprotnem primeru pa je neuspešen in slab. To je napaka staršev, ki otroku daje napačno predstavo o športu in na njega prelaga dodaten pritisk. Pritisk staršev se poveže s pritiskom rezultata in s tem se otroku zavira kreativnost in igrivost. Otrok zato ne uživa v športu tako, kot bi lahko drugače. Cilj, »da se nauči športne tekmovalnosti«, v naši raziskavi s povprečno vrednostjo 4,25, ima lahko veliko pozitivnih učinkov. Vendar se tukaj hitro zgubi meja in pojavi se napačna interpretacija te besedne zveze pri starših. Da se otrok nauči športne tekmovalnosti, ne pomeni samo to, da se nauči zmagovati, ampak predvsem to, da si otrok sam postavi cilje in se je za uresničitev le-teh pripravljen potruditi. Tako se bo razvijal in sam doživel rezultate svojih uspehov in neuspehov. Oblakova (2014) je za cilj »da otrok zmaguje« dobila bistveno nižje povprečje (2,46), še nižje povprečje pa je dobila pri cilju »da postane vrhunski tekmovalec« (1,74). Tudi Fefer (2010) je ugotovil najnižjo povprečno vrednost pri cilju »da zmaguje« (2,27).

Hipotezi 1 in 2 v kateri smo finančna sredstva in porabljen čas staršev za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, povezali z željo staršev, da otrok postane vrhunski športnik, smo potrdili. Torej starši, ki vložijo več svojega časa ali več finančnih sredstev za interesno dejavnost svojega otroka imajo večjo željo, da otrok postane vrhunski športnik. Starši imajo od otrok velika pričakovanja in hočejo vložiti čas in denar dobro unovčiti. Otroci dobijo skozi celoten proces pri takih starših občutek, da so jih nekaj dolžni. Ti otroci so lahko še bolj željni dela in uspeha, lahko pa odreagirajo popolnoma nasprotno. Posledice takega pritiska še niso tako opazne na otroku v začetku njegove nogometne poti, vendar bolj, ko se otrok približuje prehodu iz mladinskega na članski nivo bolj so te opazne. Veliko jih sploh ne uspe priti tako daleč in nogomet v čustveno razburkanem obdobju mladostništva potisnejo na stranski tir ali ga popolnoma opustijo.

Hipotezi 3 in 4, v katerih smo spremenljivki čas in finance povezali s cilji, in predpostavili, da se bo tistim staršem, ki vložijo več svojega časa ali več finančnih sredstev, zdelo uresničevanje le-teh bolj pomembno, smo zavrnil. Statističnih razlik ni bilo opaznih. Vsi starši so, ne glede na vložen čas v interesno dejavnost nogomet ali vložene finance v le-to, v povprečju označevali visoke vrednosti na petstopenjski Likartovi lestvici.

Hipotezi 5 in 6, v katerih smo preverjali povezanost cilja staršev, »da zmaga« s finančnim vložkom in vloženem časom, ki ga namenijo za interesno dejavnost nogomet svojega otroka, smo prav tako zavrnil. Kljub temu pa so bile vidne določene razlike, ki bi bile ob večjem vzorcu lahko tudi statistično pomembne.

5 SKLEP

Namen diplomskega dela je bil ugotoviti glavne razloge, zaradi katerih se starši odločijo za vpis svojega otroka v nogomet v Podravju. Zanimalo nas je, koliko svojega časa starši vložijo v interesno dejavnost nogomet svojega otroka, koliko finančnih sredstev mesečno za to porabijo in kakšno željo imajo, da otrok postane vrhunski športnik. Poleg tega nas je zanimalo tudi: kdo je pobudnik za izbiro interesne dejavnosti nogomet, aktivnost otroka v prostem času poleg nogometa, različni cilji, ki jih imajo starši za svojega otroka pri vadbi.

Pri raziskovalnem delu smo si za pridobivanje potrebnih podatkov pomagali z uporabo spletnega anketnega vprašalnika, kateri je vseboval 13 vprašanj odprtega in zaprtega tipa ter kombinacijo obeh. Spletne vprašalnike smo posredovali trenerjem selekcij najmlajše starostne skupine, ki delujejo v klubih v Podravju. Trenerji so posredovali ankete staršem preko elektronskega ali telefonskega sporočila, v katerem so bili vsi napotki za izpolnjevanje spletne ankete.

Rezultate smo obdelali s pomočjo statističnega programa SPSS, kjer smo izračunali frekvence in naredili tabele. Za preverjanje hipotez smo uporabili analizo variance (Anova), pri katerih smo stopnjo značilnosti ugotavljali na ravni petodstotnega tveganja. Za prikaz grafikonov smo uporabili program Excel.

Starše smo spraševali, koliko časa namenijo za interesno dejavnost nogomet svojega otroka in ugotovili, da največ staršev za to porabi 30-60 min dnevno. Starši se vedno bolj zavedajo pomembnosti, športnih aktivnosti otroka v zgodnji fazi otrokovega razvoja in so za to pripravljeni nameniti veliko svojega časa.

Glede na zastavljene cilje smo ugotovili, da je slaba polovica staršev izvedela za vadbo nogometa kot priporočilo staršev, katerih otroci že obiskujejo vadbo. Zadovoljiv je tudi podatek, da veliko staršev za vadbo nogometa izvedela preko vaditeljev, trenerjev nogometa. Ta podatka govorita o tem, da klubi prav z kakovostnim delom najbolje promovirajo svoje nogometne šole in programe. Zadovoljni starši in otroci ob kakovostnem delu vaditeljev, trenerjev so prava kombinacija za razvoj otroka in kluba. Najmanj staršev je za vadbo izvedelo preko spletne strani društva in letakov. Tukaj bodo morali klubi v prihodnosti narediti velik napredek. Klubi lahko z zanimivimi letaki in predvsem ažurnimi spletnimi stranmi (slike otrok po selekcijah, rezultati turnirjev, promoviranju športnih dogodkov ...), privabljajo otroke na vadbo nogometa in s tem razvijajo klub.

O vprašanju, kdo je pobudnik za vključitev otroka v vadbo nogometa, smo prišli do ugotovitve, da je to v več kot polovici primerov otrok sam, sledi pa z dobro četrtino odgovorov oče. Le v štirih primerih je bila pobudnica mati. Pravilno je, da starši otroku dajo možnost izbire. Le tako se bo otrok lahko preizkusil v različnih športnih dejavnostih in ugotovil katera mu najbolj ustreza.

Čeprav le primerna strokovna usposobljenost vaditeljev in trenerjev omogoča pravilen razvoj otroka, pa staršev v naši raziskavi to ne zanima preveč. Presenetili so nas rezultati, da se kar 70 % staršev ni predhodno pozanimalo, ali imajo vaditelji, trenerji primerno usposobljenost za opravljanje dejavnosti, preden so vpisali otroka na vadbo nogometa. Kljub temu, da so rezultati presenetljivi, pa so podobni drugim raziskavam, kjer starše prav tako v večini ne zanima primerna usposobljenost vaditeljev ali trenerjev.

Aktualen problem današnjega časa je neaktivno preživljanje prostega časa, kljub veliki izbiri različnih prostočasnih dejavnosti. Kaj zraven nogometa otroci še obiskujejo nas je zanimalo v naslednjem vprašanju. Ugotovili smo, da se večina poleg nogometa ukvarja še z različnimi športnimi zvrstmi, med katerimi izstopajo košarka, tenis in atletika. Veliko jih zraven nogometa obiskuje še likovne, ustvarjalne delavnice, ure tujega jezika ter glasbeno šolo. Narobe bi bilo govoriti, da so samo športne aktivnosti najboljše za preživljanje prostega časa, tudi družbene in kulturne aktivnosti so dober način kvalitetnega preživljanja prostega časa otrok. Dosedanje raziskave, pravijo, da so otroci čedalje bolj športno neaktivni, tako smo v našem primeru z rezultati lahko zadovoljni.

Ugotavljali smo, koliko finančnih sredstev mesečno starši porabijo za interesno dejavnost nogomet in kakšno željo imajo, da otrok postane vrhunski športnik. Največ staršev za interesno dejavnost nogomet nameni do 30 € in 30-50 € mesečno. Interesne dejavnosti zahtevajo velik finančni vložek in vedno bolj postajajo privilegij bogatim. Na Likartovi lestvici, na kateri so starši označevali stopnjo ambicij, da otrok postane vrhunski športnik pa sta izstopali stopnji 3 in 4, kar pomeni, da imajo starši veliko željo, da otrok postane vrhunski športnik. Ta podatek nas je presenetil, saj se moramo zavedati, da gre v našem primeru za komaj 5-8 letne otroke. Starši hočejo svoj čas in denar dobiti povrnjen in se ob tem, premalo zavedajo posledic svojega početja.

Zanimalo nas je tudi, kako so starši zadovoljni z vadbo nogometa, katero obiskuje njihov otrok. Tako smo ugotovili, da so starši najbolj zadovoljni z napredkom v gibalnih sposobnostih in otrokovim druženjem s sovrstniki. Na spremenljivko o napredku v gibalnih sposobnostih smo bili še posebej pozorni in smo zadovoljni, da je dosegla najvišje povprečje. Manj zadovoljni so starši s športno opremo, pripomočki, ki so na voljo in ceno vadbenega programa. Najmanj zadovoljni pa so starši z informiranostjo o vadbenih vsebinah. Nismo pričakovali takšnega odziva pri zadovoljstvu staršev s športno opremo in pripomočki, saj praktično vsak klub razpolaga vsaj z osnovnimi pripomočki, kot so stožci, obroči in palice, ki lahko vadbo naredijo bolj zanimivo in učinkovito. Mogoče gre tukaj za problem neuporabe ali nekvalitetne uporabe le-teh. Klubi morajo biti pri informiranosti staršev o vadbenih vsebinah bolj pozorni, saj ti vložijo veliko svojega časa in denarja v interesno dejavnost otroka in prav je, da so o delu, napredku in sistemu primerno obveščeni.

Starše smo spraševali, kakšne cilje imajo za svojega otroka pri vadbi nogometa. Glede na rezultate je razvidno, da se starši zavedajo pomembnosti gibalnih dejavnosti v začetnih letih otrokovega razvoja. Večina staršev je navedla kot zelo pomembno, da se uči prilagajanja in

poslušanja, delovnih navad, koristnega preživljanja prostega časa ter se na vadbi počuti dobro. Pomembno jim je tudi, da razvija gibalne sposobnosti. Najmanj pomembno se jim zdi, da zmaguje. Z rezultati smo lahko zadovoljni, ampak je po našem mnenju še vedno previsoko povprečje pri cilju, da zmaguje. Starši so preveč željni zmag in dobrih rezultatov svojih otrok, skozi njih hočejo doživljati uspeh in s tem škodujejo razvoju otroka.

Količina vloženega denarja in časa v interesno dejavnost nogomet otroka, bi naj bila ena od dejavnikov, ki vplivajo na željo staršev, da otrok postane vrhunski športnik, saj tisti z večjimi vložki (finančnimi ali svojim časom) pričakujejo, da se jim bodo ti povrnili in bo njihov otrok uspešen. Ti predpostavki smo v raziskavi tudi potrdili. Opažene so bile statistično pomembne razlike, tveganje za zavrnitev je bilo nično. Take rezultate smo pričakovali ampak se jih hkrati bali. Upali smo, da želja staršev po vrhunskosti njihovih otrok še ne bo tako izražena pri tej razvojno najpomembnejši in specifični starostni skupini.

Količino finančnih vložkov in časa staršev za interesno dejavnost otroka, smo povezali tudi s cilji, ki jih imajo starši pri vadbi nogometa in predpostavili, da se bodo tistim, ki vložijo več, zdeli le-ti bolj pomembni. Pri teh predpostavkah nismo opazili nobenih statistično pomembnih razlik, starši so ne glede na količino vloženih finančnih sredstev in svojega časa označevali na 5-stopenjski Likartovi lestvici, visoke vrednosti. S količino vloženega časa in finančnih sredstev za interesno dejavnost nogomet, smo povezali tudi posamezen cilj »da zmaguje«, ki ga imajo starši pri vadbi nogometa svojega otroka. Predpostavili smo, da se bo tistim, ki vložijo več časa ali finančnih sredstev, uresničevanje le-tega zdelo bolj pomembno. Tudi pri teh dveh predpostavkah nismo opazili statistično pomembnih razlik, opazne so bile le določene razlike, ki bi bile lahko ob večjem vzorcu tudi statistično pomembne.

Vsebina diplomskega dela nam z analizo razlogov vključevanja otrok v nogomet v Podravju prikazuje, kako pomembno je zgodnje vključevanje otrok v organizirano vadbo, kjer otrok že v zgodnjem otroštvu pridobiva pomembne gibalne in socialne kompetence ter znanja. Pokaže nam sliko, kakšno vlogo imajo pri tem starši otrok in kaj so njihova pričakovanja. Starši se vse prevečkrat ne zavedajo pomembnosti svojega početja, ki je lahko negativno in obremenjajoče za otroka. Da obstajajo takšni starši, oziroma, da so lahko tudi sami eni izmed njih nočejo verjeti. Diplomsko nalogo lahko predstavimo staršem in jih seznanimo s to problematiko. Tudi če se sami ne prepoznajo v rezultatih diplomske naloge, jim je lahko ta v opozorilo in pouk.

6 VIRI

- Elsner, B. (2004). *Nogomet: teorija igre*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Elsner, B. (2006). *Nogomet: trening mladih: program dolgoročnega načrta procesa treninga mladih in program treningov*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Elsner, B. (2011). *Nogomet: trening mladih: program dolgoročnega načrta procesa treninga mladih in program treningov (združen ponatis 1. in 2. dela)*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Elsner, B., Verdenik, Z., Elsner, B. ml. in Pocrnjič, M. (1996). *Trener C*. Ljubljana: Nogometna zveza Slovenije (Ljubljana: Florin).
- Fefer, M. (2010). Analiza razlogov za vključevanje otrok v vadbo akrobatike (Diplomsko delo). Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Ljubljana.
- Horvat, L. in Magajna, L. (1989). *Razvojna psihologija*. Ljubljana: DZS.
- Oblak, I. (2014). Analiza razlogov za vključevanje otrok v športno gimnastiko v ŠD GIB Šiška (Diplomsko delo). Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Ljubljana.
- Regionalni razvojni program za podravsko razvojno regijo 2007-2013*. Mariborska razvojna agencija. Pridobljeno iz <http://mra.si/files/rrp-podravje-07-13.pdf>
- Starc, G. (2013). Telesni in gibalni razvoj otrok in mladine. Neobjavljeno delo. Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, Slovenija.
- Škof, B. (2007). *Šport po meri otrok in mladostnikov: pedagoško-psihološki vidik kondicijske vadbe mladih*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Verdenik, Z. (1999). *Model igre slovenske nogometne reprezentance*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M., Berdajs, P. in Karpljuk, D. (2003). *Mali športnik*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Videmšek, M. in Pišot, R. (2007). *Šport za najmlajše*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M., Strah, N. in Stančevič, B. (2001). *Igrajmo se skupaj*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Videmšek, M. in Visinski, M. (2001). *Športne dejavnosti predšolskih otrok*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Zaletel, J. (2013). Analiza delovanja slovenskih nogometnih klubov za pet do sedemletne otroke glede na kadrovske in materialne pogoje (Diplomsko delo, Univerza v Ljubljani,

Fakulteta za šport). Pridobljeno iz <http://www.fsp.uni-lj.si/COBISS/Diplome/Diploma22071360ZaletelJan.pdf>

Železnik, M. (2014) Kakovostno delo z najmlajšimi nogometaši od 6 do 8 let (Diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport). Pridobljeno iz <http://www.fsp.uni-lj.si/COBISS/Diplome/Diploma22051860ZeleznikMatjaz.pdf>

7 PRILOGE

7.1 PRILOGA 1 – ANKETNI VPRAŠALNIK

Spoštovani starši!

Sem Marko Roškar, absolvent Fakultete za šport, Univerze v Ljubljani, in pripravljam diplomsko nalogo na temo »Analiza razlogov za vključevanje otrok v nogomet v Podravju«.

Pred vami je anketa, s pomočjo katere bom lahko prišel do pomembnih ugotovitev, zato bi vas prosil, da jo rešite, saj bodo ti odgovori pomembni pri moji raziskavi. Dobljeni podatki iz te raziskave mi bodo služili izključno v raziskovalne namene in je zanje zagotovljena popolna anonimnost.

NAVODILO: Za vsako vprašanje je možen en odgovor. Kjer je možnih več odgovorov, je to tudi posebej navedeno. Odgovorite tako, da obkrožite odgovore. Kjer je lestvica 1–5, obkrožite želeno številko, tam kjer je črta, pa napišite svoj lasten odgovor. Praznih črt ne puščajte. Hvala.

1. Vaš spol: M Ž

2. Spol otroka: M Ž

3. Vaša starost: _____

4. Starost otroka: _____

5. Koliko svojega časa porabite za interesno dejavnost nogomet svojega otroka?

- a.) do 30 min dnevno
- b.) 30-60 min dnevno
- c.) 60 min in več dnevno

6. Kdo vas je seznanil z vadbo nogometa v vašem klubu?

- a.) vaditelj, trener nogometa
- b.) starši, katerih otrok že nogomet
- c.) letaki
- d.) spletna stran društva
- e.) drugo: _____

7. Kdo je bil pobudnik za vključitev otroka v vadbo nogometa?

- a.) oče
- b.) mati
- c.) otrok sam

- d.) otrokov prijatelj
- e.) drugi: _____

8. Ste se predhodno pozanimali o strokovni usposobljenosti vaditelja, trenerja?

- a.) da
- b.) ne

9. Kaj še, poleg vadbe nogometa, obiskuje vaš otrok v popoldanskem času?

- a.) likovne, ustvarjalne delavnice
- b.) glasbena šola
- c.) tuji jeziki
- d.) različne športne zvrsti (navedite katere): _____
- e.) drugo: _____

10. Koliko finančnih sredstev mesečno porabite za interesno dejavnost nogomet svojega otroka?

- a) do 30 € mesečno
- b) 30-50 € mesečno
- c) 50-70 € mesečno
- d) 70 € in več mesečno

11. Opredelite vašo željo, da bi otrok postal vrhunski športnik (od 1 (nimam ambicij) do 5 (imam zelo velike ambicije) ?

- 1 2 3 4 5

12. S številko od (1–zelo slabo), do (5–odlično), ocenite:

- a.) zadovoljstvo otroka z vadbo 1 2 3 4 5
- b.) zadovoljstvo starša z vadbo 1 2 3 4 5
- c.) strokovno delo vaditeljev 1 2 3 4 5
- d.) prostorske razmere 1 2 3 4 5
- e.) športna oprema, rekviziti, ki so na voljo 1 2 3 4 5
- f.) varnost vadečega med vadbo 1 2 3 4 5
- g.) napredek v gibalnih sposobnostih 1 2 3 4 5
- h.) odnos vaditeljev do vadečih 1 2 3 4 5
- i.) cena vadbenega programa 1 2 3 4 5
- j.) informiranost o vadbenih vsebinah 1 2 3 4 5
- k.) otrokovo druženje s sovadečimi 1 2 3 4 5

13. Kakšne cilje imate za svojega otroka pri vadbi nogometa?

S številko od (1–sploh ni pomembno), do (5–zelo pomembno), ocenite:

- a.) da razvija gibalne sposobnosti 1 2 3 4 5
- b.) da potroši odvečno energijo 1 2 3 4 5
- c.) da se spozna z različnimi športi 1 2 3 4 5
- d.) da sklepa nova prijateljstva 1 2 3 4 5
- e.) da se nauči prilagajanja in poslušanja 1 2 3 4 5
- f.) da se nauči reda in discipline 1 2 3 4 5
- g.) da se nauči delovnih navad 1 2 3 4 5
- h.) da se dobro počuti na vadbi 1 2 3 4 5
- i.) da zmaga 1 2 3 4 5
- j.) da se nauči koristnega preživljanja prostega časa 1 2 3 4 5
- k.) da se nauči športne tekmovalnosti 1 2 3 4 5

Hvala, da ste si vzeli čas in odgovorili na vprašanja.